

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za kroatistiku
Katedra za hrvatski standardni jezik

Zagreb, veljača 2015.

**RODNE POSEBNOSTI LEKSIČKIH PEJORATIVA NA INTERNETSKIM
PORTALIMA**

DIPLOMSKI RAD

12 ECTS

Mentor:

Dr. sc. Tatjana Pišković

Studentica:

Helena Pavković

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Žargon	4
2.1. Pejorativi kao sastavni dio žargona	4
2.2. Općenito o žargonu	4
2.3. Žargonizmi	6
2.4. Osobitosti žargona.....	6
2.5. Stavovi prema žargonu	8
2.6. Načini tvorbe žargonskih riječi	9
3. Feministička kritika jezika	11
4. Korpus	16
4.1. Leksička razina.....	16
4.1.1. Pejorativi za žene.....	16
4.1.2. Pejorativi za muškarce.....	18
4.2. Tvorbena razina.....	19
4.2.1. Pejorativi ženskoga roda.....	19
4.2.2. Pejorativi muškoga roda	26
5. Zaključak.....	39
6. Rječnik pejorativa.....	41
Literatura	108
Sažetak rada i ključne riječi.....	110
Summary and key words	110

1. Uvod

Osnovni je i početni motiv za istraživanje pejorativa na internetskim portalima bila tvrdnja pionirke feminističke kritike jezika, američke lingvistkinje Robin Lakoff, da uporaba jezika može odražavati i potvrđivati različite vrste društvene nejednakosti, posebice nejednakost između žena i muškaraca. U tom neravnopravnom odnosu među rodovima žene i ženski jezik otpravljaju se na inferiorne, podređene pozicije, a muškarci zauzimaju položaje moći i diktiraju jezičnu normu. Iz radova lingvistkinja koje su uvele feminizam u lingvistiku (uz spomenutu R. Lakoff važnu ulogu u tome procesu ima i australska feministkinja Dale Spender) može se zaključiti da se jeziku pripisuje uloga diskriminirajućeg čimbenika u kojemu postoje mnogi mehanizmi deprecijacije žena, a posebno su uočljivi oni leksički. Zato smo prionuli potrazi za korpusom leksičkih pejorativa i za žene i za muškarce u neformalnim žanrovima na internetskim portalima, gdje su se osobito bogatim izvorom građe pokazali komentari (uglavnom anonimnih) čitatelja ispod članaka. U njima se ne pojavljuju samo pejorativi motivirani rodnom identitetom pojedinaca, nego i njihovom nacionalnošću, rasom, dobi, tjelesnom građom itd. Nastojat ćemo ispitati ima li pejorativa za žene doista više nego onih za muškarce i jesu li raznovrsniji i učestaliji kako se tvrdi u ranijim feminističkim radovima. Opisat ćemo tvorbene posebnosti skupljenih pejorativa i osvrnuti se na njihovu leksikografsku obradu, odnosno na leksikografske definicije u suvremenim hrvatskim rječnicima.

2. Žargon

2.1. Pejorativi kao sastavni dio žargona

Pejorativi, prema Aniću (2009: 1014), označavaju riječi pogrdna ili podrugljiva značenja čiji su sinonimi *pogrdnice* i *deprecijativi*. Prvenstveno su sastavni dio žargona za koji Bugarski (2003: 5) slikovito tvrdi kako je „jezik u malom“. Pejorativi nisu tipični za standardni jezik, stoga ih nije uobičajeno pronaći u knjigama. Čak i u rječnicima velik broj pejorativa izostaje. Koji je razlog tome? Pejorativi su sastavni dio jezika i ne bi trebalo toliko zazirati od njih. No ipak se zazire, što je vidljivo i iz prilično malog broja radova pisanih o toj temi. Tako i Bugarski (2003: 13) ističe kako nije bilo ozbiljnijih pokušaja da se sam pojam žargona (pa tako i pejorativa) teorijski problematizira, i to jednim dijelom zbog utjecaja raširenog stereotipa o žargonu kao drugorazrednom jezičnom fenomenu koji, za razliku od književnog jezika, ne zaslužuje previše pažnje jezičnih stručnjaka, eventualno amatera entuzijasta.

2.2. Općenito o žargonu

Što je zapravo žargon? Naziv žargon i njemu srodni nazivi najprije su označavali zajednicu skitnica, prosjaka, lopova i varalica, a zatim i jezik takve zajednice (Ivas 1988: 117). Danas, pak, žargon dobiva posebno mjesto u jeziku. „Naime, neke njegove riječi ulaze i u određeni stil standardnoga jezika, a razgovorni jezik u dijalogizima ulazi u književnost“ (Pintarić 2010: 91). „Široko govoreći, žargonom se može nazvati svaki neformalni i pretežno govorni varijetet nekog jezika koji služi za identifikaciju i komunikaciju unutar neke društveno određene grupe – po profesiji, socijalnom statusu, uzrastu i slično – čije članove povezuje zajednički interes ili način života, a koja uz to može biti i teritorijalno omeđena“ (Bugarski 2003: 9). Ivas (1988: 115), slično Bugarskom, pod žargonom razumijeva pravilnost u govoru koja nije propisana jezičnim normama, odnosno rječnicima i gramatikama, a koja pouzdano funkcionira kao znak govornikova sudjelovanja u nekoj društvenoj skupini, to jest kao društveni znak. „Isti termin u užem značenju obično se odnosi naročito na subkulturne i omladinske idiome (...)“ (Bugarski 2003: 12). Može se reći da nastaje kao rezultat osobnog, spontanog i po pravilu usmenog i anonimnog verbalnog stvaralaštva, osobito mladih

generacija (Bugarski 2003: 14). Vladimir Anić (2009: 1858) žargon definira kao „govor šireg socijalnog kruga karakteriziran izrazima, značenjima i sintagmama koji ne pripadaju standardu i normi; podložan je pomodnosti, konkretizaciji i pojednostavljivanju (npr. vulgarizmi, barbarizmi, sociolekti, neprihvatljive tuđice i dr. (...))“. Kao sinonime navodi *sleng*, *šatru*, *šatrovački govor*, *tajni govor* i *argot*. Antica Menac, uklanjajući sinonimiju, razlikuje nazive *žargon* i *slang*, pa nazivu *žargon* pridružuje govor otvorenijih društvenih skupina koje reprezentiraju znanstvenici, obrtnici, umjetnici i slično, dok se *slangom* služe zatvorenije skupine (npr. zatvorenici, kriminalci, hipiji) (citirano prema Pintarić 2010: 90). U sekundarnom značenju Anić (2009: 1858) pod žargonom smatra: „govor užeg profesionalnog kruga, uvriježeni jezik određene struke koji se spontano razvio neovisno o službenom nazivlju, osobit po tome što je riječima preuzetim iz govornoga jezika pridodao nova značenja koja često nisu razumljiva onima izvan struke“ te kao primjer navodi *internetski* i *strukovni žargon*. „Tako je još više zamućen pojam žargona, a uveden je i novi termin, *jezik struke*, koji je danas obuhvaćen u standardni jezik različitih grana znanosti“ (Pintarić 2010: 90).

Zanimljivo je da u posljednje vrijeme postoji primjetna nesigurnost šire javnosti kada je žargon u pitanju. Ljudi se pitaju obogaćuje li žargon jezik ili ga, baš suprotno, nagrađuje; među govornicima je prisutan osjećaj da možda čini oboje, ali onda se postavlja pitanje kako je to uopće moguće (Bugarski 2005: 209). Tako pred naukom zapravo još uvijek stoji otvoreno pitanje kako je moguće jednim pojmom pokriti tako različite pojave kao što su jezik struke i jezik ulice uz sve što bi se moglo smjestiti između ta dva pola (Bugarski 2005: 210). Udaljenost tih polova slikovito prikazuje Bugarski (2005: 209) kad kaže kako žargon uživa široku popularnost među mladima, dok se na njega redovito mršte puristički nastrojeni normativni gramatičari za koje je on samo ružno naličje čistog književnog jezika.

Netko bi žargon mogao pokušati izjednačiti s dijalektom, no to ne bi bilo ispravno. Ono što žargon čini drugačijim od dijalekta jest činjenica da dijalekt ima svoju akcentuaciju, fonetiku i morfologiju, dok žargon, kao govor jedne posebne skupine nema ništa od toga, izuzev tvorbe riječi i rječničkog sastava (Sabljak 2013: 5). „U odnosu na dijalekt, kao jezik omeđen prostorom i vremenom, govor neke grupe mnogo je slobodniji, a u svojoj ekspanziji i agresivniji od bilo kojeg poznatog tipa jezika i govora“ (*ibid.*).

2.3. Žargonizmi

Anić (2009: 1858) žargonizam definira kao „riječ ili izraz koji pripada žargonu nekog jezika; pri upotrebi u nekoj vrsti govora dobiva specifičnu stilističku obojenost“. Izrazi koji se u svakodnevnom govoru identificiraju kao žargonizmi odnose se uglavnom na riječi koje se od standardnog jezika razlikuju ponajviše svojim specifičnim leksikom, frazeologijom i semantikom ili, pak, predstavljaju modificirani standardni govor koji prate promjene u fonetsko-fonološkoj, morfološkoj i sintaktičkoj strukturi (Saračević 2004: 7). „Takve promjene i pomjeranja koja nastaju u jeziku često su odraz čovjekove sklonosti prema igri i postaju svojevrsna jezička rasipnost u slučajevima kada se već postojećim riječima iz standardnog jezika pripisuju neka nova značenja ili se čak traže neke nove i maštovitije riječi koje bi ih potpuno zamijenile“ (*ibid.*) Primjer takvih riječi su pejorativi *lignja*, *krava* ili *konj* kod kojih je očito da je došlo do polisemizacije.

Taj ranije spomenuti bijeg od standarda, „međutim, nije samo bezazlena igra riječima kako bi se u prvi tren moglo pomisliti. Nerijetko se događa da neki izrazi koji su prvobitno nastali u žargonu postanu svakodnevna jezična zaliha ili čak pređu u književni jezik, te s vremenom izgube svoja žargonska obilježja. Istovremeno, odvija se i suprotan proces u kojem neke riječi iz svakodnevnog govora (naprimjer, izrazi iz standardnog jezika, narječja, dijalekti, riječi stranog porijekla itd.) postaju dio govornog žargona pojedinih društvenih grupacija koje ih usvajaju i koriste kao tipično žargonske, bilo da ih u govoru upotrebljavaju u njihovom osnovnom značenju, bilo da im pripisuju neki širi ili potpuno drugačiji semantički kontekst“ (*ibid.*).

2.4. Osobitosti žargona

Promatrajući žargon moguće je uočiti općelingvistički i teorijski zanimljive jezične pojave kao što su nastanak, promjene i nestanak leksičkih jedinica, tvorbene procese koji do njih dovode, povezanost doslovnog i prenesenog značenja, homonimije i polisemije i brojne druge jezične promjene (Bugarski 2003: 6). Žargon se odlikuje jezično-stilskim svojstvima kao što su leksička produktivnost i inovativnost, gramatička fleksibilnost, semantička

ekspresivnost (osobito u pravcu pejorativnosti i ironije), zatim metaforičnost i asocijativnost te humoristično poigravanje zvukom i značenjem, često s posve neočekivanim i apsurdnim rješenjima koja upravo iz tog razloga djeluju efektno (Bugarski 2003: 15). Budući da su za korpus ovoga rada uzeti komentari korisnika različitih aktualnih internetskih portala, s pravom se može tvrditi kako će predmet proučavanja ovoga rada biti žargon.

Specifične su odlike žargonskog načina izražavanja sljedeće: vulgarnost, opscenost i pejorativnost, grubost i surovost, ironičnost i cinizam (Saračević 2004: 10–11). Žargon je tako ustrojen da predstavlja svojevrsan bunt, otpor, kako prema samom jeziku tako i prema svemu što nas okružuje. Teme koje su najzastupljenije u žargonu mladih su: tuča, hrana, brbljanje, piće, krađa i sve što dolazi s područjem erosa (tu je on najbogatiji, ali i najsiroviji – moglo bi se reći i najsiroviji) (*ibid.*) Velik broj izraza (sinonima) za jedan referent pokazuje veću privlačnost nekih predmeta za označiteljsku proizvodnju. Zanimljivo je primijetiti kako su dijelovi tijela pri tvorbi novih pejorativa nejednako zastupljeni – nos je primjerice daleko privlačniji za žargonsko označavanje nego oko, a ispred svih dijelova tijela daleko prednjače stražnjica i genitalije (Ivas 1988: 125).

Za Kaniu jezik govora društvenih slojeva ima sljedeća obilježja: „1. emocionalno-ekspresivnu obojenost; 2. težnju za svjesnim prekoračivanjem društvenih norma; 3. želju za izražavanjem određenoga stava prema svijetu i životu; 4. modu, jezični snobizam; 5. velike razlike uvjetovane novošću i svježinom; 6. veliku skalu emocionalnih doživljaja: vulgarnih, nepristojnih, raskalašenih, pogrđnih, ironičnih, šaljivih, nježnih itd.; 7. često eufemistično obilježje; 8. lakoću stila zbog kratkoće i univerzalnosti; 9. komičnost pomoću semantičnoga kontrasta, odnosno pomoću promjene značenjskih funkcija“ (cit. prema Pintarić 2010: 91).

Bitna odlika jezika općenito, a žargona osobito jest njegova nestalnost, promjenjivost i prilagodljivost. „Riječi u žargonu imaju munjevito kratak život ukoliko ne uđu u standardni jezik“ (Pintarić 2010: 92). Zapravo je poprilično teško sastaviti „aktualan“ popis žargonizama jer brzo i lako nastaju novi, a jednako tako oni slabije korišteni podjednakom brzinom padaju u zaborav govornika. No događa se i to da neke već zaboravljene riječi ponovno ožive u žargonu, baš kao što se to događa i u književnom jeziku (Pintarić 2010: 92). Standardni test kojim bi se moglo utvrditi da je neka riječ postala tipični žargonizam ili da je prerasla i izgubila svoju žargonsku markiranost ne postoji i to uglavnom predstavlja najveći problem u proučavanju žargona i često otežava razgraničenje žargonizama od drugih formi jezika (Saračević 2004: 7). Pintarić (2010: 93) ističe kako je problem sastaviti rječnik žargona

jednoga jezika jer svaki grad ima svoju modifikaciju leksika, drukčiji utjecaj okružujućeg dijalekta i sociolekta i drugačije idiolekte. „Osim toga, glavna metoda za prikupljanje žargonskih riječi je slušanje i zapisivanje onoga što se čuje na raznim mjestima, u medijima i u raznim društvenim krugovima i situacijama, što popis čini individualnim, necjelovitim i teško dostupnim “ (*ibid.*).

Neki teoretičari žargon smatraju govorom zato što tradicionalno prestižno ime *jezik* mogu zaslužiti stabilniji sustavi koji imaju eksplicitnu normu (svoj rječnik i gramatiku), koji se ostvaruju i u pismu te koji mogu poslužiti za javno govorenje (Ivas 1988: 125). „Zato se oni koji ga zovu jezikom odmah ograđuju određujući ga kao jezik nižeg ranga“ (*ibid.*).

2.5. Stavovi prema žargonu

Iako su u svijesti nekih govornika prisutne predrasude i odbojnost prema žargonizmima, smatrajući ih vulgarnim i nekulturnim, Bugarski (2003: 38) u žargonu vidi nešto familijarno, ležerno, humoristično, ironično-rugalačko i „zezatorsko“, ali u cjelini nešto dobronamjerno. „Jednostavno, takav govor je igra i zabava, dobar provod, i mladi se u njemu osjećaju ugodno i opušteno“ (Bugarski 2003: 38). „Žargon nije zloćudna izraslina na zdravom tijelu 'pravog' jezika nego je, viđen lingvističkim, a ne purističkim očima – jezik u malom!“ (Bugarski 2009: 154).

Zanimljiv je i Ivasov pogled na žargon u kojemu on ne gleda osobitosti žargona i žargonizama same za sebe, već kao osobitost ljudi koji se njima koriste. Tako kaže da se atributi nekog žargona zapravo odnose na ljude koji ga govore, na njihove odnose prema sebi, drugima i svijetu (Ivas 1988: 125). Kao što govornik biva prosuđen na osnovi jezika, tako se i jezik procjenjuje po zajednici koja ga govori. Tako su i stavovi prema žargonima uvjetovani zapravo stavovima prema ljudima koji se njima koriste. Razni autori imaju u vidu vrlo različite skupine i vrlo različite žargone, pa odatle potječu velike razlike u ocjenama žargona. To je možda najvidljivije u estetskim prosudbama, gdje se ide u krajnosti (Ivas 1988: 126). Pozitivne stavove prema žargonima predstaviti će slikovita karakterizacija *slanga* koju je dao Carl Sandberg, a koju donosi Ivas (1988: 131): „Slang is language that takes off its coat, spits on its hands, and goes to work.“

2.6. Načini tvorbe žargonskih riječi

Što se tiče načina tvorbe, Bugarski (2003: 15) navodi desetak načina na koje nastaju žargonske riječi:

1. iz postojećih standardnih riječi metaforizacijom se izvode nova žargonska značenja (npr. *tuka* u značenju glupe ženske osobe);
2. iz različitih jezika preuzimaju se posuđenice koje su često modificirane, a najčešće je riječ o anglizmima (npr. *pozerica* – ona koja se namješteno ponaša, koja pozira);
3. permutacijom slogova ili glasova (*ljadro* – drolja);
4. premetanjem s dodacima po ustaljenim obrascima šatrovačkog tipa – metateze (Sabljak 2013) (*uvazaglanje* – glava);
5. skraćivanjem (*profa*);
6. izdvajanjem inicijala (*sos* – seljak ostaje seljak);
7. slaganjem (*šverc-komerc*);
8. kontrakcijom/sažimanjem¹ (*čoporativno* – čopor + kolektivno);
9. sufiksacijom kao najplodnijim tvorbenim mehanizmom.

Za razliku od Bugarskog (2003), Pintarić (2010: 94) navodi samo tri postupka u tvorbi žargonskoga leksika: skraćivanje, proširivanje i zamjenu pojedinih dijelova riječi. Posve suprotno nego Bugarski (2003) Pintarić (2010) kao najčešći od ta tri postupka navodi skraćivanje riječi. Vidljivo je da je Pintarić (2010) pod svojim trima postupcima obuhvatila više načina tvorbe pod jednim nazivnikom. Tako bi se skraćivanjem riječi podrazumijevalo ono što Bugarski (2003) smatra skraćivanjem, izdvajanjem inicijala i kontrakcijom. Drugi postupak koji navodi jest proširivanje za koje tvrdi da je „postupak suprotan od skraćivanja i vrši se dodavanjem sufiksa“ (Pintarić 2010: 99). Pod tim bismo pojmom mogli obuhvatiti sufiksaciju i slaganje iz podjele Ranka Bugarskog (2003). Posljednji postupak koji Pintarić (2010: 100) navodi jest postupak zamjene formanata, korijena, osnova ili cijelih leksema koji dovodi do neobičnosti ili komičnosti. „Zamjenom se uglavnom ne postiže ni povećavanje ni smanjivanje leksema, no neke primjere kod kojih je izvršena zamjena jednog dijela riječi, možemo svrstati i u prvu skupinu jer se ujedno vrši i skraćivanje riječi oduzimanjem sufiksa“

¹ Marković (2012: 93) navodi termin stapanje (engl. *blending* 'miješanje, stapanje, sljubljivanje') ili tvorbeni fuzija za koji kaže da je „rječogradni postupak kombiniranjem i fuzioniranjem neznačenjskih dijelova dviju (daleko najčešći slučaj, veoma rijetko triju) postojećih punoznačnica“.

(*ibid.*). Tom tvorbenom postupku odgovaraju dva načina tvorbe koje navodi Bugarski (2003): permutacija slogova ili glasova i premetanje s dodacima po ustaljenim obrascima šatrovačkog tipa, odnosno metateza.

Kasnije će u radu biti prikazano koji su od navedenih tvorbenih postupaka korišteni pri tvorbi pejorativa iz našega korpusa. Zasigurno prednjači sufiksacija kao najplodniji tvorbeni mehanizam, kao što je istaknuo i Bugarski (2003).

3. Feministička kritika jezika

Feministička je lingvistika „izuzetno raznoliko i interdisciplinarno područje koje u mnogim lingvističkim granama, od temeljnih lingvističkih disciplina poput fonologije, morfologije, sintakse ili semantike do onih koje više vode računa o izvanjezičnom kontekstu poput pragmatike, sociolingvistike, psiholingvistike, etnolingvistike ili široko shvaćenih diskurzivnih analiza, može pronaći plodno tlo za svoje brojne rasprave o opravdanosti ili neopravdanosti pojma ženskoga jezika, njegovoj društvenoj i civilizacijskoj uvjetovanosti, o jezičnim očitovanjima društvene nejednakosti spolova, seksizmima, rodnim stereotipovima, utišanim ženama u književnome stvaralaštvu i njihovim nastojanjima da im bude priznat „vlastiti glas“, seksističnosti ili neseksističnosti gramatičke strukture i leksika, kritici naizgled neutralne upotrebe tzv. općeg muškog roda itd.“ (Bertoša 2001: 65). Ono što će biti predmetom zanimanja ovog rada zasigurno je neravnotežan odnos između muškog i ženskog roda. McConnell-Ginet (1984: 123) ističe kako je seksizam do te mjere uključen u jezik da je došlo do toga da jezik odražava muški orijentiran pogled na svijet te puno lakše može poslužiti muškim interesima nego ženskim te kako je seksistički jezik rezultat nejednakosti između muškaraca i žena. Postavlja se pitanje ima li povezanosti između činjenice da muški rod predstavlja normu u jeziku i samog književnog stvaralaštva o kojemu se od ranih školskih dana tvrdi da su muški autori glavni predstavnici. Muške se autore stavlja na pijedestal povijesti književnosti i u slučajevima kada je poznato da su žene odigrale važnu ulogu u oblikovanju književne vrste kao što je novela, kako tvrdi Spender (1997: 17). Muški autori „iskaču“ iz školskih udžbenika, polica knjižnica i izloga knjižara (iako sada nemjerljivo manje nego u prethodnim stoljećima), stoga ne čudi visoka razina njihove zastupljenosti u oblikovanju norme jezika, zbog čega nastaje seksistički jezik u kojemu je žena stavljena u drugi plan. Sherryl Kleinman (2002: 299), profesorica sociologije na jednom američkom sveučilištu, tvrdi kako je kroz svoj rad primijetila kako studenti najteže razumijevaju (ili jednostavno pokazuju snažan otpor prema razumijevanju) upravo seksističkog jezika. Profesorici Kleinman (2002: 299) posebno smetaju riječi tvorene sastavnicom *man*, npr. *postman*, *chairman*, *freshmen*, *fireman* i dr. Navedeni se problem može promatrati i u hrvatskom jeziku. Hrvatski su ekvivalenti imenice *poštar*, *predsjednik*, *brucos* i *vatrogasac*. Pokušamo li tvoriti ženske parnjake, moći ćemo izvesti imenice *poštarica*, *predsjednica*, *brucosića*, ali adekvatnog izraza za ženu koja gasi vatru u hrvatskom jeziku nema! Kleinman (2002: 301) prepričava zgodu u kojoj jedan šestogodišnjak nije mogao povjerovati da

vatrogasac može biti žena usprkos tome što je pred očima imao jednu takvu ženu koja im je došla na gostujuće predavanje. Dječakov zaključak i nije nelogičan, a za to je kriv sam naziv – *fireman*. Problem roda u engleskom jeziku Kleinman slikovito pokušava predočiti uvrštavajući na mjesto sastavnice *man* sastavnicu *woman* (*freshman* – *freshwoman*) te postavljajući intrigantno pitanje bi li se muškarci našli uvrijeđeni kad bi im se obraćalo takvim izrazom. Zašto bi žene morale prihvaćati da im se tko obraća u muškome rodu, a obratno ne funkcionira? U hrvatskome je jeziku problem pomalo drugačiji jer tvorenice muškoga roda nemaju u sebi sastavnicu „muškarac“, no ono što je problem u hrvatskome jest da se ženske izvedenice tvore od muških, pa će tako imenica *učiteljica* biti izvedena od imenice *učitelj*, *vozačica* od *vozač*, a *aktivistica/aktivistkinja* od *aktivist*. Kao što je vidljivo, norma je muški rod, a ženski se rod njemu prilagođava i iz njega izvodi. Ovdje je zanimljivo istaknuti Bertošinu (2001: 73) opasku da su načini tvorbe izvedenica ženskoga roda posebno nepovoljni i seksistički: iako postoje paralelni oblici tvorbenih morfema *ic-a*, *inj-a* i *kinj-a*, sufiks *ic-a* nedvojbeno je najplodniji. Feministkinje se tome opiru tvrdeći da oblik *ic-a* ima deprecijativno značenje jer se njime izvode imenice za vršiteljicu radnje i deminutivi. Ovdje treba upozoriti na pretjeranu generalizaciju feministkinja jer sufiks *-ica* osim izvedenica za vršiteljicu radnje uz deminutive tvori i druga značenja kao što su: ženski etnici (*Hrvatica*), suprugu muške osobe (*pukovnica*), stroj, ali i ženu (*kosačica*, *vezačica*), ženu i pticu (*pjevačica*), ženu i biljku (*penjačica*), nadalje ako osnovna imenica znači životinju muškog spola, izvedenica znači životinju ženskog spola (*golubica*) itd. (Babić 2002: 166–171). Popis mogućih značenja promatranog sufiksa tu ne završava, no za potrebe ovoga rada dovoljno je istaknuti i samo ova značenja kao slikovit prikaz potrebe preciznijeg proučavanja područja prije donošenja pogrešnih zaključaka s jednostavnim ciljem potkrepljivanja hipoteze. Kleinman (2002: 302) se pita kada će nas muškarci početi doživljavati kao osobe, a ne kao objekte, kada ćemo početi dobivati jednaku plaću kao oni, kada će nas početi doživljavati jednako vrijednima u svijetu u kojem nismo zaslužile ni da nam se obraćaju kao ženama, nego se moramo skrivati iza muških izraza i praviti se da smo u njih ravnopravno uključene. Smatra da je jezik nešto što se može početi mijenjati istoga trena, za razliku od primjerice neravnopravnosti u plaćama za koju je upitno hoće li se ikada posve izjednačiti. Stavovi o rodu i jeziku koje Kleinman iznosi vrlo su paušalni i neupućeni. Ona je sociologinja i očito ne shvaća složenost procesa mijenjanja jezika. Jezik se ne može početi mijenjati istoga trena; to je dug i nepredvidljiv proces koji ne može kontrolirati pojedinac. Parks i Robertson (2000: 415) tvrde kako seksistički jezik teoretski može imati štetan utjecaj i na muškarce i na žene, ali empirijski dokazi u američkom društvu pokazuju da najčešće imaju štetan utjecaj na žene.

Studije su pokazale da pseudogeneričke zamjenice i nazivi zvanja (npr. *he*, *mailman*) podrazumijevaju nadmoć muškaraca nad ženama te u svijesti govornika stvaraju slike muških osoba ili dovode do nedoumica oko roda (Parks – Robertson 2000: 416).

Ono što nedvojbeno povezuje pionirske feminističkolingvističke pravce jest želja za promjenom jer prigovori koji se upućuju seksističkom jeziku nemaju smisla ako se ne mijenjaju gramatičke i semantičke strukture, odnosno ako se ne promjeni jezično ponašanje samih govornika (Bertoša 2001: 65). Unatoč empirijskim dokazima reforma jezika i dalje ostaje sporna, a već samo spominjanje neseksističkog jezika budi različite emocionalne reakcije opće populacije (Parks – Robertson 2000: 416). Bertoša (2001: 65) tvrdi kako feminističke autorice naglašavaju da jezik nije nikakav autonomni živi organizam koji se razvija sam po sebi, neovisno o izvanjskim okolnostima i njegovim govornicima, nego da su upravo govornici jedini odgovorni za njegovu konstrukciju i da samo promjenom njihova jezičnog ponašanja može doći do promjene jezika, njegove gramatičke i semantičke strukture. „Jezični oblici nemaju moć sami po sebi, nego samo u ustima i ušima govornika koji ih upotrebljavaju i zato je uspješna jezična promjena moguća isključivo uz istovremenu promjenu društva i njegovih institucija“ (Bertoša 2001: 66). Nadalje ističe kako je promjena jezika normalna i prirodna te da je jezik koji se ne mijenja umjetni društveni i kognitivni instrument koji ne može zadovoljiti promjenjive društvene potrebe. Budući da feministički pristup zastupa tezu da se u krajnjoj liniji ne mijenja jezik, nego da govornici mijenjaju svoje jezično ponašanje, otpor dominantnim strukturama može se izraziti zadiranjem u jezik s ciljem unošenja leksičkih, gramatičkih i semantičkih promjena, što može biti nesvjesna pojava, ali i svjesno smišljena strategija (Bertoša 2001: 66). Empirijska su istraživanja pokazala da ljudska bića ne govore u svakoj situaciji na isti način te da su jezične navike i ponašanja kontekstualno uvjetovani, a ta je različitost jezičnih upotreba vidljiva na svim jezičnim razinama: od fonološke razine i izgovora preko morfološko-leksičke do sintaktičke razine (Bertoša 2001: 67). Upravo je uporaba žargona izrazito kontekstualno uvjetovana i njime se neće koristiti primjerice izlagač na znanstvenome skupu.

Feministički otpori usmjereni prema potkopavanju stabilnosti dominantnih diskursa mogu se ugrubo podijeliti na dvije osnovne grupe: nesvjesne i svjesne otpore. Nesvjesne obilježava manji stupanj organiziranosti i veći stupanj privatnosti u društvenom kontekstu, dok su svjesni otpori često „vidljivi“, karakteristični za organizirani feministički pokret, uobličeni u poluinstitucionalne forme poput neseksističkih jezičnih vodiča i priručnika, novih jezičnih konstrukcija, preimenovanih značenja itd. (Bertoša 2001: 69).

Bertoša (2001: 70) pokazuje kako je u jezik upisana određena slika stvarnosti koja ne služi podjednako svim govornicima, nego im nameće određenu sliku svijeta podržavajući i ozakonjujući androcentrični pogled na svijet u kojemu su žene često jezikom negativno obilježene: „upotreba je jezika prema ženama nastrojena seksistički i zato takvo jezično ponašanje treba zamijeniti neseksističkim s pomoću organiziranoga mijenjanja gramatičkih pravila i značenja leksičkih oblika“.

Što se tiče gramatičkih pravila, njihova je promjena teže izvediva, no svejedno mnoge feministkinje oštro napadaju upotrebu tzv. općeg muškog roda i ističu kako nije istina da je takva upotreba ekonomičnija, spretnija i manje nezgrapna (Bertoša 2001: 70). S leksikom je, pak, drugačije jer se u jeziku stalno pojavljuju novi jezični oblici s novim značenjima ili se stari oblici pune drugačijim značenjima te stoga u dinamičnom području leksika i semantike feministička jezična djelatnost ima više izgleda za brži i potpuniji uspjeh (*ibid.*). Analogno tome u leksiku i semantici brojnije su, učestalije, „kreativnije“ i „maštovitije“ pojave seksističkog markiranja žena, pa su tako seksizmi o ženama veoma česti u kolokvijalnom jeziku, slengu i svim neformalnim jezičnim upotrebama uopće: o njezinoj spolnosti, tijelu, izgledu, ponašanju, intelektualnim sposobnostima postoji velik broj uvredljivih i ponižavajućih izraza koji uvijek naglašavaju biološke karakteristike kao esenciju, kao ono čime je žena u cijelosti određena (*ibid.*). Ono što je bitno uočiti jest činjenica da naglašavanje razlika na štetu žena nije samo obilježje neformalnoga „jezika ulice“, nego je duboko uraslo u cjelokupni civilizacijski mentalitet, u znanost, politiku i ostale oblike ljudskog djelovanja u svijetu, a počinje se prenositi već najranijom socijalizacijom i edukacijom te se stoga svjesno zadiranje u jezik s ciljem promjene seksističkih struktura i značenja čini opravdanim i nužnim (*ibid.*). Uvođenje promjena može se odvijati na nekoliko načina, a jezična se inovacija može na dva načina suprotstaviti androcentričnim jezičnim normama: zamijeniti (seksističke) oblike koji već postoje u jeziku ili uvesti pojmove koji su do tada bili neimenovani (*ibid.*). Možda je najpoznatiji način mijenjanja jezika pisanje vodiča i priručnika za neseksističku jezičnu upotrebu koji određene oblike jednostavno izbacuju iz jezika, tj. propisuju koji su oblici seksistički i čija je upotreba nedozvoljena, navodeći uz svaki negativno obilježeni oblik njegovu prihvatljivu alternativu (*ibid.*). To naravno ne znači da će navedeni prijedlozi biti prihvaćeni, a kao što Bertoša (2001: 71) navodi: „u društvu uvijek postoje otpori svakoj inovaciji bez obzira na to da li je ona pozitivna ili negativna“. Drugi način promjene, tzv. preimenovanje negativnih pojmova, odvija se tako da se negativno značenje nekog pojma zamjenjuje i „puni“ pozitivnim značenjima, što je čest postupak s leksemima koji se

uglavnom odnose na žene ili neke druge negativno obilježene skupine (*ibid.*). Iako se promjene odvijaju vrlo sporo, od njih ne treba odustajati, što Bertoša (2001: 74) argumentira trima razlozima: kao prvo, čak i kad nisu odmah uspješne, omogućuju individui da razvije osjetljivost za jezično izražavanje i spozna u kolikoj je mjeri jezik diskriminacijski usmjeren prema ženama; zatim, jezične reforme mogu biti izvor osnaživanja članova omalovažavanih grupa; naposljetku, proučavajući neuspješne pokušaje, postaje moguće bolje shvatiti društvene mehanizme koji djeluju u slučajevima uspješnih reformi.

4. Korpus

Korpus je sastavljen od svakidašnjih pejorativa, onih koji su trenutno u optjecaju, kojima se koriste anonimni posjetitelji različitih internetskih portala kao što su *Sportske novosti*, *Index.hr* te vjerojatno najpoznatija internetska stranica s glazbenim spotovima *Youtube*. Pejorativi su prikupljeni iščitavanjem komentara ispod brojnih članaka na tim portalima. Odmah na početku potrage za pejorativima došla je do izražaja izuzetna maštovitost čitatelja portala. To također ističe i Bugarski (2003: 10) kada kaže kako pejorativi pripadaju supkulturnim i omladinskim žargonskim tipovima koji obiluju maštovitim i živopisnim kreacijama. Pejorativa za muškarce bilo najviše na sportskim stranicama kao što su *Sportske novosti*, a izuzetnu kreativnost hrvatskih čitatelja poticale su, očekivano, utakmice najvećih hrvatskih nogometnih klubova Dinama i Hajduka. I svi članci vezani uz Zdravka Mamića čine zahvalan materijal za korpus traženih pejorativa. Osim sportskih stranica veliki gnjev hrvatskih čitatelja bude i domaći političari, kako muški tako i ženski. Ženskih se, pak, pejorativa moglo naći vrlo mnogo u komentarima ispod članaka vezanih uz aktualne hrvatske pjevačice zabavne glazbe kao što su Severina i Jelena Rozga, ali i brojnih starleta (Ava Karabatić, Nikolina Pišek, Simona Gotovac i dr.).

Pejorativa za žene prikupljeno je 96, a za muškarce 138. Iako je početna pretpostavka bila da će pejorativa za žene biti više te da će biti raznolikiji, istraživanje je pokazalo drugačije stanje.

4.1. Leksička razina

4.1.1. Pejorativi za žene

Iako se definicije većine pejorativa za žene iz našega korpusa mogu pronaći i u Anićevu (2009) i u Šonjinu (2000) rječniku, u Anićevu ih rječniku ipak ima više. Nadalje, Anić za određene pejorative daje i neutralno i pogrdno značenje, dok Šonje navodi samo neutralno. Primjeri su imenice *akrap*, *fosil*, *kvočka* i *seljanka*. Neki pejorativi nisu uvršteni ni u jedan od ta dva rječnika ili su u oba navedeni samo u neutralnome značenju, to su: *cajkulja*, *cajkuša*, *droljica*, *dupeuvlakača*, *fuca*, *fufulja*, *fuksara*, *gaborka*, *glupačetina*, *glupsa*,

jahtašica, jebulja, junferica, karačica, karakondžula, kenja, kretenka, lezba, lezbača, lizalica, ljadro, morž, perverznjača, pevaljka, posvuduša, pozerica, pušačica, silikonka, sponza, sponzoruša, starleta. Čak 31 pejorativ od ukupno 96 ne može se pronaći u tim dvama hrvatskim rječnicima ili je navedeno samo njegovo neutralno značenje. Koji je razlog tome da gotovo trećina prikupljenih pejorativa nije pronašla svoje mjesto među koricama rječnika? Jedan od razloga zasigurno je pojava neologizama. Izrazi poput *sponzoruša, silikonka* i *posvuduša* vrlo su dobro poznati govornicima hrvatskoga jezika, ali su novijeg postanka i u vrijeme nastanka rječnika nisu bili sastavnice aktivnog leksika. Kad bi se sada sastavljao jednojezični rječnik hrvatskog jezika, mnoge bi se od tih imenica u njemu pojavile kao natuknice. Kreativnost govornika hrvatskoga jezika očituje se i u preoblikama vlastitih imena dodavanjem sufikasa te zamjenom ili pak dodavanjem fonema, što je vidljivo iz primjera za Avu Karabatić (*Krava Karaguzić*), Nikolinu Pišek (*Nikolina Pišulja, Pišolina Ništek*), Severinu (*Jugolina*) i Jelenu Rozgu (*Rozguša*). Takvih je izraza u jeziku nebrojeno mnogo i njima nije mjesto u rječnicima jer zamjenjuju vlastito ime. Neologizmi su vidljivi i u varijantama imenice *fufa* (koju možemo pronaći u obama rječnicima), a to su: *fuca, fufulja* i *fuksara*. Takvih je primjera zasigurno mnogo u govorenom jeziku jer neprestano nastaju novi kao posljedica okazionalne tvorbe afektivnih riječi. I naposljetku, upotreba šatrovačkog jezika koji Bugarski (2003: 12) naziva tradicionalnim i uvelike zastarjelim, također je sastavni dio govorenog jezika, a takav se jezik, dakako, ne očekuje u rječnicima. Sabljak (2013: 5) tvrdi kako sam naziv *šatrovački* potječe od činjenice da je taj jezik nastao pod šatorima, a stvarali su ga Romi koji su nastojali stvoriti svoj poseban tip govora različit od svih poznatih i rasprostranjenih tipova govora. Nastavlja kako je u svakom slučaju to trebao biti tajni govor skupine, sustav tajnih znakova i šifri nedokučiv ostalim skupinama i grupama. Kasnije pojam šatrovački obuhvaća svaki iskonstruirani govor izvjesne skupine ljudi, staleža ili klase koji se u svom specifičnom načinu sporazumijevanja nastoji odvojiti od standardnoga govora, pa i od govora nekih drugih njima stranih, neprihvatljivih skupina (Sabljak 2013: 6). Rijetko se zapisivao, pa se može reći da je šatrovački oduvijek bio usmeni govor (*ibid.*). Na taj se način najbolje mogla sačuvati tajna među pripadnicima grupe jer pripadnici iz neke druge skupine nisu mogli otkriti sustav znakova ili jezični kod (*ibid.*). „Nastranu činjenica da je najveći dio stvaralaca takvog posebnog tipa govora bio nepismen“ (*ibid.*). Izrazi šatrovačkog govora često nastaju permutacijom slogova ili glasova (Bugarski 2003: 15). Kao primjer u korpusu naveden je pejorativ *ljadro* (drolja).

Važno je istaknuti da se neke imenice mogu pronaći u obama rječnicima samo u neutralnome značenju, a ne i pogrđnome. U tim je primjerima, dakle, došlo do proširenja značenja. Takav je primjer među pejorativima za žene samo *morž*. Među pejorativima za muškarce bit će ih više. Kao posebna kategorija pejorativa mogu se izdvojiti pejorativi nastali polisemizacijom (leksičkom metaforizacijom) imenica za životinje. U tu se kategoriju ubrajaju sljedeći izrazi: *kokoš*, *koza*, *krava*, *morž*, *tuka* i *zmija*. Zanimljivo je promatrati kako se značenja pojedinih leksema, koji su prvotno bili vezani uz jedna značenja, s generacijama (a često i puno brže, kako ističe Sally McConnell-Ginet (1984: 124)) mijenjaju i vežu uz posve udaljena značenja. Tako današnji govornici hrvatskog jezika uz imenice za domaće životinje ženskoga roda češće asociraju ženu nego životinju, što je posljedica dobro ukorijenjenih leksičkih metafora izvedenih iz imenica za životinje (*krmača*, *krava* i *kuja* samo su neki od primjera).

4.1.2. Pejorativi za muškarce

Kao što je bio slučaj i kod pejorativa za žene, i ovdje Anić prednjači u broju definiranih pejorativa. Od 138 pejorativa 42 nema definiciju ni u Anićeve ni Šonjinu rječniku ili je navedeno samo njihovo neutralno značenje. To je u usporedbi s pejorativima za žene samo par posto manje (u postocima iznosi svega nešto više od 30 %, a za žene 32 %). Rječničku definiciju nemaju ili su navedeni samo u neutralnom značenju sljedeći pejorativi: *blenton*, *bolesnik*, *budaletina*, *cigan*, *cigić*, *čmar*, *debilčić*, *dupeuvlakača*, *egotriper*, *fejker*, *fenjeraš*, *glupson*, *jebandžija*, *kretenčić*, *kurac*, *kvazimužjak*, *lignja*, *lopina*, *luzer*, *luzerčina*, *majmunčina*, *mamićevac*, *moron*, *morž*, *narkomančina*, *nejeb*, *papčina*, *pederčić*, *pederčina*, *pederko*, *pičober*, *poluidiot*, *retardinjo*, *retardus*, *seljober*, *sramota*, *šlapa*, *tajkunčina*, *tuljan*, *tupiglup*, *tupson*, *ufurguz*. I među pejorativima za muškarce postoji velik broj neologizama, iako se kod njih može primijetiti manja kreativnost nego kod pejorativa za žene. Među pejorativima muškog roda, čije definicije ne pronalazimo u rječnicima, prevladavaju oni tvoreni sufiksima kao što su *-čić* i *-čina*, pa su tako tvoreni primjerice pejorativi *pederčić* i *pederčina*. Imenica od koje su ti pejorativi nastali, *peder*, definirana je u rječnicima. Među nedefiniranim su pejorativima i anglizmi *fejker*, *luzer* i *luzerčina*. Kao što je vidljivo iz npr. imenice *luzerčina*, modeli su nakon preuzimanja iz stranog jezika često modificirani (Bugarski 2003: 15).

I među pejorativima za muškarce može se pronaći velik broj pejorativa nastalih polisemizacijom imenica za životinje. Tako se kao primjeri mogu izdvojiti: *konj*, *lignja*, *magarac*, *majmun*, *stoka*, *svinja*, *telac*, *tovar* i *tuljan*. Imenice čije je značenje opisano samo u neutralnom, a ne i u pogrđnom značenju proširile su značenje leksičkom metaforom (*bolesnik*, *čmar*, *lignja*, *sramota*, *šlapa* i *tuljan*).

4.2. Tvorbena razina

U analizi tvorbe pejorativa korištena je *Tvorba riječi* Stjepana Babića (2002) i *Žargon* Ranka Bugarskog (2003). Cilj proučavanja tvorbene razine bio je uočiti najčešće korištene tvorbene postupke, a nakon utvrđivanja da u tome prednjači sufiksalna tvorba, istaknuti koji su to sufiksi najzastupljeniji pri tvorbi proučavanih pejorativa.

4.2.1. Pejorativi ženskoga roda

Nemotivirani pejorativi

Pejorativi ženskoga roda koji nisu nastali nekim tvorbenim postupkom, nego ih morfski raščlanjujemo samo na leksički i gramatički morf sljedeći su: *akrap*, *baba*, *droca*, *drolja*, *đubre*, *flundra*, *fosil*, *fuca*, *fufa*, *gabor*, *karakondžula*, *kokoš*, *koza*, *kučka*, *kuja*, *kurva*, *krava*, *morž*, *starleta*, *štraca*, *šuša*, *tuka*, *zmija*.

Motivirani pejorativi

Plodnost pojedinih sufikasa pri tvorbi ženskih pejorativa

Bugarski (2003: 17) s pravom kaže kako je imenička sufiksacija daleko najvažniji formalni mehanizam tvorbe žargonizama. Proučavani se ženski pejorativi izvode s pomoću 22 različita sufiksa od kojih su najplodniji: *-ica* (pronađen u čak 16 primjera), *-ka* (11 primjera),

-uša (6 primjera), -etina (5 primjera) i -ulja (4 primjera). Ostali su sufiksi manje plodni i pojavljuju se u rasponu od jednog do četiri primjera u promatranome korpusu.

- 1) **-ica:** *droljica, jadnica, jahtašica, jebačica, junferica, karačica, kukavica, kurvica, manipulatorica, pozerica, prasica, pušačica, seljančica, smrdljivica, ulizica, zlostavljačica*

Ne iznenađuje činjenica da se upravo sufiks *-ica* pokazao kao najplodniji pri tvorbi pejorativa jer i Babić (2002: 166) tvrdi kako je taj sufiks jedan od najplodnijih imeničkih sufikasa. Nadalje kaže kako se njime imenice tvore od imenica, pridjeva, brojeva, glagola i priloga, a sudjeluje i u prefiksarno-sufiksnoj i složeno-sufiksnoj tvorbi. Bugarski (2003: 67) pak kaže da je sufiks *-ica* raširen u standardnom jeziku tako da se za njega ne može reći da ima žargonsku vrijednost, nego da ta vrijednost proizlazi isključivo iz ekspresivne osnove samih leksema.

- 2) **-ka:** *alkoholičarka, besposličarka, gaborka, kokoška, kretenska, kvočka, narkomanka, pozerka, primitivka, prostitutka, silikonka*

Ovim se sufiksom imenice tvore od imenica, pridjeva, glagola, brojeva i priloga sufiksalsnom, prefiksarno-sufiksalsnom i raznim tipovima složeno-sufiksalsne tvorbe (Babić 2002: 277). „Najplodnija je sufiksalsna tvorba, a među njima tvorba od imenica“ (*ibid.*). Bugarski (2003: 50) tvrdi kako je ovaj vrlo produktivan sufiks naizgled sasvim bezbojan kao standardni tvorbeni mehanizam za derivaciju imenica ženskog roda, no pri dubljoj analizi otkriva skrivene jezične mogućnosti, a uz to nam može nešto reći i o odnosu književnog standarda, kolokvijalizama i žargonizama.

- 3) **-uša:** *cajkuša, namiguša, posvuduša, Rozguša, seljakuša, sponzoruša*

Imenice tvorene ovim plodnim sufiksom izvode se od imenica, pridjeva i glagola s različitim značenjima, ali većinom stilski obilježanih, pogotovo u novijim tvorenica (Babić 2002: 356). Bugarski (2003: 55) tvrdi kako je ovaj sufiks izrazito „ženski“, no time je ravnoteža između „muških“ i „ženskih“ sufikasa samo formalna „jer kako će pokazati većina primjera,

žensko u ovoj kulturi nikad nije bilo ravnopravno s muškom glavom, nego je bivalo predmet svakovrsnih stereotipa i predrasuda (...)“ (*ibid.*). Autentično je domaći nastavak, a već je i po zvuku kao predodređen za negativnu ekspresivnost. Ima dva glavna područja upotrebe, a ono koje je bitno za ovaj rad jest značenje odbojne ili nemoralne žene (Bugarski 2003: 56).

4) **-etina:** *babetina, droljetina, glupačetina, kravetina, kurvetina*

Ovim su sufiksom izvedenice tvorene od imeničkih, a samo nekoliko i od drugih osnova (Babić 2002: 264). „Izvedenice se tvore od imeničkih osnova svih rodova i svih sklonidbenih tipova, ali kao osnove najčešće dolaze imenice ž. r. e-sklonidbe pa se može reći da je s tim osnovama plodan, a s ostalima je slabo plodan“ (*ibid.*). Budući da je sufiks *-etina* trosložan, izvedenice se tvore od jednosložnih i dvosložnih osnova (*ibid.*). Raširen je u standardnom jeziku tako da se za njega ne može reći da ima žargonsku vrijednost, ta vrijednost proizlazi isključivo iz ekspresivne osnove samih leksema (Bugarski 2003: 67). Bugarski (2005: 228) tvrdi da je ovaj sufiks karakteristično negativan i augmentativan, a većinom se koristi za označavanje „ženskih“ obilježja (*guzičetina, sisetina*, ali i *kravetina, kurvetina* i dr.)

5) **-ulja:** (*Nikolina*) *Pišulja, cajkulja, fufulja, jebulja*

Imenice tvorene ovim sufiksom izvedene su od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova (Babić 2002: 355). Te su osnove jednosložne, iznimno dvosložne (od prefigiranih glagola) (*ibid.*) Za razliku od toga što Babić kaže da je ovaj sufiks slabo plodan, pri tvorbi proučavanih pejorativa za žene sufiks *-ulja* se ubraja među češće korištene.

6) **-a:** *kenja, lezba, sponza*

„Sufiksom *-a* tvore se imenice od imenica, glagola, pridjeva i uzvika, a sudjeluje i u složeno-sufiksnoj i prefiksno-sufiksnoj tvorbi“ (Babić 2002: 72).

7) **-ača:** *glupača, lezbača, ludača*

„Na temelju većeg broja riječi koje nisu književne, a tvorene su sufiksima na *-ača* i podataka o novim riječima može se reći da su sufiksi na *-ača* slabo plodni“ (Babić 2002: 100). Ako se u obzir uzmu oni sufiksi našega korpusa koji tvore samo jednu izvedenicu, za sufiks *-ača* ne bismo rekli da je slabo plodan. Babić ističe kako su nove tvorenice rijetke te da su one stilski obilježene ili su stručni nazivi. Upravo su te koje su stilski obilježene zanimljive za ovaj rad.

8) **-jārka**: *kamenjarka, uličarka*

Sufiks *-jārka* komplementaran je sa sufiksom *-ārka* te dolazi na osnove koje završavaju na *k*, *g*, *h*, a katkada i na *n* i početno se *j* sa završnim glasovima osnove smjenjuje po jotacijskim pravilima (Babić 2002: 290).

9) **-jača**: *perverznjača, profuknjača*

„Sufiksi *-ača* i *-jača* dolaze u komplementarnoj raspodjeli tako da *-jača* dolazi na osnove koje završavaju zatvornikom *n* s kojim se početno *j* sufiksa smjenjuje po jotacijskim pravilima (...)“ (Babić 2002: 100). Za sufiks *-ača* ranije je rečeno da rijetko sudjeluje u tvorbi novih riječi i da su one stilski obilježene ili su stručni nazivi; to vrijedi i za sufiks *-jača* jer je komplementaran sufiksu *-ača*.

10) **-jānka**: *seljanka, brđanka*

Sufiks *-jānka* Babić (2002: 289) ubraja među slabo plodne ili neplodne sufikse na *-ka*.

11) **-aja**: *aždaja*

Sufiks *-aja* Babić (2002: 357) je svrstao među *ostale pojedinačne sufikse*. Tvrdi kako je tim sufiksom izvedeno nekoliko imenica od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova.

12) **-āljkā**: *pevaljka*

„Sufiks *-āljkā* plodan je sufiks kojim se imenice izvode od nesvršenih glagola V. i VI. vrste. Osnove se dobiju odbacivanjem završnog *-ati*“ (Babić 2002: 287). Upravo pejorativ *pevaljka* Bugarski (2003: 67) naziva rodonačelnikom u početnoj žargonizaciji ovog sufiksa, i suštinski i kronolološki, te kaže kako se „naprosto valja sa oblinama osobe na koju upućuje“. „Naime, ta riječ označava kavansku pjevačicu, ali simbolizira seks; netko je odlično primijetio da su se narodne pjesme nekad slušale, a danas se gledaju!“ (Bugarski 2003: 67).

13) **-ara:** *fuksara*

Imenice nastale sufiksom *-ara* izvode se od imenica, glagola, pridjeva i zamjenica, a od ostalih vrsta riječi rijetko (Babić 2002: 130). Izvedenice najčešće označavaju prostoriju u kojoj se proizvodi, prerađuje ili stoji ono što znači osnovna imenica, no ponekad označavaju i osobu pa tako Babić (2002: 131) posebno ističe njihovo pogrdno značenje npr. u imenicama *dupetara* i *sisara*.

14) **-ija:** *rospija*

Sufiksom *-ija* tvore se imenice od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova od kojih je tvorba od imenica najbrojnija, dok je od pridjeva i glagola znatno rjeđa (Babić 2002: 215).

15) **-inja:** *luđakinja*

Sufiks *-inja* spada među plodne sufikse u skupini sufikasa na *-nja* (Babić 2002: 290). Imenice tvorene njime izvedene su od imenica, pridjeva, glagola i priloga, a sufiks je plodan u tvorbi od imenica (Babić 2002: 291). Najčešće dolazi na imenice m. r. koje označuju osobu, a osnove im završavaju na *k*, *g*, *h* te takve izvedenice označuju žensku osobu.

16) **-it:** *transvestit*

Sufiks *-it* Babić (2002: 362) uvrštava među *ostale pojedinačne sufikse* te daje kratko objašnjenje koje nije od važnosti za ovaj rad (govori o kemijskom nazivlju za pojedine

rudače, spojeve i slitine). Značenje ovog sufiksa koje se može iščitati iz pejorativa *transvestit* jest 'pripadnik neke skupine'.

17) **-jura:** *seljančura*

Babić (2002: 362) ovaj sufiks uvrštava među *ostale pojedinačne sufikse*, a riječ je o afektivnome sufiksu izrazita pejorativnog potencijala, što je usporedivo sa sufiksima *-uša* i *-ulja*.

18) **-lica:** *lizalica*

Ovim se sufiksom izvode imenice od infinitivnih osnova nesvršenih glagola (Babić 2002: 189). Značenje svih izvedenica sufiksom *-lica* ne može se opisati jednom preoblikom, ali ipak najveći broj primjera može se preoblikovati s *ona koja pz*, što je slučaj i u primjeru *lizalica* (*ona koja liže*).

19) **-oba:** *rugoba*

Ovim je sufiksom izvedeno nekoliko imenica od imeničkih i pridjevnih osnova s apstraktnim značenjem među kojima Babić (2002: 143) navodi i pejorativ *rugoba*, ali dodatno ističe da imenice *gnusoba*, *rugoba* i *grdoba* mogu značiti i što konkretno što je slučaj i u našem primjeru. Sufiks *-oba* je neplodan.

20) **-olina:** *Jugolina*

Babić (2002: 271) ovaj sufiks navodi među ostale sufikse na *-ina* te ga ne objašnjava detaljnije, samo uz njega navodi tri primjera (*pustolina* 'pust kraj'; *spužolina* 'spuževa kućica'; *treskolina* 'trijeska').

21) **-sa:** *glupsa*

Sufiks *-sa* očito je novijeg postanka jer ga Babić ne navodi u svojoj *Tvorbi riječi*.

22) **-ura:** *gadura*

Sufiks *-ura* dolazi na domaće i strane osnove, a izvedenice imaju različita značenja (Babić 2002: 365). Upravo je imenica *gadura* jedan od primjera u kojima je izvedenica tvorena od domaće osnove i izrazito je afektivna.

Prefiksalno-sufiksalna tvorba:

spodoba

Pejorativ *spodoba* tvoren je prefiksalno-sufiksalnom tvorbom prefiksom *s-* i sufiksom *-a*.

Složeno-sufiksalna tvorba:

dupeuvlakača, (*Krava*) *Karaguzić*, *radodajka*

Čiste složenice u hrvatskom su jeziku relativno rijetke (Babić 2002: 46). Mnogo su češće složenice koje su nastale tako da se pri slaganju istodobno dodaje i sufiks, što je slučaj i u prethodno navedenim primjerima. Tako je u primjeru *dupeuvlakača* vidljiv sufiks *-ača*, u *Karaguzić* *-ić*, a u *radodajka* *-ka*.

Šatrovački

ljadro, *Pišolina Ništek*

4.2.2. Pejorativi muškoga roda

Nemotivirani pejorativi

Pejorativi muškoga roda koji nisu nastali nekim tvorbenim postupkom, nego ih morfski raščlanjujemo samo na leksički i gramatički morf sljedeći su: *bedak, budala, Ciganin, čmar, čoban, debil, đubre, fosil, gabor, gad, gamad, gnjida, govedo, govno, idiot, karikatura, klošar, konj, kreten, krkan, kurac, lignja, lopov, lupež, magarac, majmun, monstrum, moron, morž, ološ, papak, peder, smrad, stoka, svinja, šiptar, šlapa, šmokljan, šonjo, šuša, tovar, tuljan, žigolo*.

Motivirani pejorativi

Plodnost pojedinih sufikasa pri tvorbi muških pejorativa

U sufiksnoj tvorbi pejorativa za muškarce sudjeluje znatno više sufikasa nego kod onih za žene, čak 37. Od toga su najplodniji *-(a)c* (8 primjera), *-čina* (6 primjera), *-aš* i *-ik* (oba po 5 primjera). Još su plodni *-ator*, *-čić* i *-ina* (sva tri sufiksa po 4 primjera). Ostali su sufiksi slabo plodni.

- 1) **-(a)c**: *blentavac, kmečavac, kriminalac, ljigavac, pijanac, primitivac, smrdljivac, telac*

Za sufiks koji se našao na prvome mjestu prema učestalosti pojavljivanja u istraživanome korpusu ovoga rada Bugarski (2003: 65) kao glavno značenje navodi negativnu psihofizičku karakterizaciju ljudi. Njime se imenice tvore od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova, a sufiks *-(a)c* sudjeluje i u složeno-sufiksnoj i prefiksno-sufiksnoj tvorbi (Babić 2002: 79). „Plodan je u tvorbi izvedenica od imeničkih i pridjevnih osnova i u složeno-sufiksnoj tvorbi, a u ostalim je tvorbama slabo plodan“ (*ibid.*). U primjerima iz korpusa najčešća je tvorba od pridjevnih osnova (*blentavac, kmečavac...*). „Sufiksom *-(a)c* izvode se imenice od pridjeva kojima osnova završava zvonačnikom, a od složenih osnova i kojim drugim zatvornikom“ (Babić 2002: 80). Babić tvrdi kako je ovaj sufiks veoma plodan s osnovama koje završavaju zvonačnikom, posebno od pridjeva na *-v*, dok je od ostalih slabije plodan. Od osnova na *-n* sufiksom *-(a)c* izvedenice se tvore od trpnih pridjeva, ponekad od odimeničenih na *-en*, rijetko od kojih drugih (Babić 2002: 81).

2) **-čina**: *luzerčina, majmunčina, kretenčina, narkomančina, pederčina, tajkunčina*

Među standardnim augmentativnim sufiksima ovaj je izrazito zastupljen, a svojom semantikom omogućava i žargonsko korištenje na način analogan onome utvrdenome kod sufiksa *-ić*, samo je suprotno usmjeren (Bugarski 2003: 61). Pojavljuje se pri tvorbi leksema koji označavaju svojstva ljudi koja su često, ali ne i obavezno, negativna. Njime se imenice izvode od imeničkih osnova, i to od imenica muškog i ženskog roda, veoma rijetko srednjeg (Babić 2002: 263). Prvenstveno dolazi na osnove koje završavaju zvonačnicima i s njima je veoma plodan jer je većina izvedenica nastala u najnovije vrijeme. „Izvedenice od imenica imaju augmentativno značenje, a mogu imati pogrdno ili hipokoristično značenje kao dodatno, kao i izvedenice sufiksom *-ina* od imenica“ (Babić 2002:264).

3) **-aš**: *budalaš, fenjeraš, foteljaš, kompleksaš, orjunaš*

Ovim se sufiksom tvore imenice od imeničkih, glagolskih, pridjevnih, brojevnih i priložnih oznaka, a sudjeluje i u složeno-sufiksnoj i prefiksno-sufiksnoj tvorbi te je najplodniji u tvorbi od imenica (Babić 2002: 132). Izvedenice tvorene ovim sufiksom označuju što konkretno: čovjeka, životinju, biljku i stvar, ali najčešće mušku osobu (*ibid.*). „Kao osnova dolaze imenice koje znače što konkretno ili apstraktno, ali normalno ne dolazi imenica koja već označuje čovjeka“ (Babić 2002: 133). Kao iznimku Babić navodi upravo izvedenicu *budalaš* te ističe kako ona nosi pojačano pogrdno značenje osnovne imenice. Značenja ostalih izvedenica veoma su raznolika, što pokazuje da ovaj sufiks obuhvaća širok raspon značenja i za precizan opis treba mnogo raznovrsnih preoblika. Neka od ostalih značenja su: zanimanje, hobi, pripadnost nekoj društvenoj grupi, sportskoj disciplini i slično (Bugarski 2003: 42). Osim navedenih značenja tradicionalno nosi i značenje obilježja ličnosti (i to često negativna) te također služi za manifestiranje političkih opredjeljenja, najčešće sa sadržanom dozom ironije (*ibid.*). Dominantna obilježja ovog sufiksa su familijarnost, a često i ironija, omalovažavanje i podrugljivost (Bugarski 2003: 44).

4) **-ik**: *bijednik, bolesnik, jadnik, ljubomornik, maloumnik*

Ne postoji utvrđeni kriterij po kojem bi se razlikovala jasna raspodjela između sufikasa *-ik* i *-nik* jer se postanak mnogih izvedenica može protumačiti na dva ili čak i na tri načina (npr.

ratnik 'sudionik u ratu; ratna osoba; onaj koji ratuje') (Babić 2002: 229). „Sufiksom *-ik* imenice se tvore od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova. Najplodniji je od pridjevnih osnova, slabije plodan od imeničkih, a veoma slabo plodan od glagolskih osnova“ (Babić 2002: 230). Svih pet primjera iz korpusa ovoga rada nastala su od pridjeva te označuju čovjeka, što i jest uobičajeno za pridjevske izvedenice tvorene ovim sufiksom.

5) **-ātor**: *diktator, manipulator, provokator, serator*

Ovaj sufiks spada u kategoriju sufikasa na *-or* i njime se izvode imenice od glagola, prvenstveno od glagola na *-irati* pošto se odbaci taj završetak (Babić 2002: 313). Uz neutralna značenja tvori i čitav niz negativno obilježenih polužargonskih ili žargonskih riječi kao što su *serator, provokator* i druge (Bugarski 2003: 60).

6) **-čić**: *debilčić, kretencić, pederčić, telčić*

Prema Babiću (2002: 1996) ovaj sufiks spada u kategoriju sufikasa na *-ić* i zajedno sa sufiksom *-ić* predstavlja plodne sufikse te skupine. Značenja izvedenica sa sufiksom *-čić* obilježena su jednako kao i u izvedenica sa *-ić*, tj. predstavljaju deminutive od imenica od kojih su tvoreni (Babić 2002: 209).

7) **-ina**: *lopina, papčina, seljačina, šupčina*

Tvorenice s ovim sufiksom tvorene su od imeničkih, pridjevnih, glagolskih, brojevnih, zamjeničkih, priložnih i prijedložnih osnova, a sufiks *-ina* sudjeluje i u složeno-sufiksnoj i prefiksno-sufiksnoj tvorbi (Babić 2002: 252). „Plodna je tvorba od imeničkih i pridjevnih osnova, od glagolskih je slabo plodna, a od ostalih je osnova slabo plodna ili je neplodna“ (Babić 2002: 253). Babić (2002: 255) navodi kako je najčešće značenje izvedenica sa sufiksom *-ina* od osnova imenica m. r. augmentativno, tj. uvećajno, što je slučaj i sa svima četirima primjerima iz ovoga korpusa, a uz to imaju i izrazito deprecijativno značenje.

8) **-ār:** *đubretar, govnar, lešinar*

Ovim se sufiksom tvore izvedenice od imeničkih i glagolskih osnova, dok od ostalih osnova ima svega nekoliko izvedenica. Također sudjeluje i u nekoliko složenica prefiksarno-sufiksne i složeno-sufiksne tvorbe (Babić 2002: 122). Babić (2002: 124) ističe kako su najbrojnije izvedenice koje označuju mušku osobu, što je dakako i slučaj s pejorativima iz promatranoga korpusa. Bugarski (2003: 67) pak tvrdi kako su sufiksi *-an* i *-ār* rašireni u standardnom jeziku tako da se za njih ne može reći da imaju žargonsku vrijednosti, te da ta vrijednost proizlazi isključivo iz ekspresivne osnove samih leksema.

9) **-er:** *egotriper, fejker, luzer*

Taj se sufiks koristi pri imenovanju pripadnika skupina mladih definiranih omiljenom glazbom, odijevanjem, stavovima ili karakterističnim djelatnostima (Bugarski 2003: 65). Ti su pejorativi često preuzeti iz engleskog jezika (*fejker, luzer*), a često se radi o pseudoposudenicama (npr. *fejker*). Babić (2002: 359) sufiks *-er* uvrštava među *ostale pojedinačne sufikse*. Za njega kaže kako se može naći u više imenica izvedenih od stranih osnova koje su većinom izvedene od glagolskih osnova i znače vršitelja radnje. „Neke su stilski obilježene, pogotovu ako im je takva i osnovna riječ“ (Babić 2002: 360).

10) **-ica:** *kukavica, tetkica, ulizica*

Babić (2002: 166) za ovaj sufiks tvrdi kako je jedan od najplodnijih imeničkih sufikasa. Njime se imenice tvore od imenica, pridjeva, brojeva, glagola i priloga, a sudjeluje i u prefiksarno-sufiksnoj i složeno-sufiksnoj tvorbi. Primarno se koristi pri tvorbi umanjjenica, ali i pri tvorbi pejorativa. Posve je jasno da *tetkica* ne označava *malu tetku*.

11) **-onja:** *glavonja, mudonja, seronja*

Ovim se sufiksom izvode imenice od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova, a izvedenice označuju životinju ili čovjeka (Babić 2002: 294). Za izvedenice koje označuju mušku osobu Babić tvrdi da su stilski obilježene, većinom s podrugljivim ili prezrivo značenjem. „Izvedenice od imenica označuju čovjeka koji ima velik onaj dio koji označuje osnovna

imenica“ (Babić 2002: 295), što je vidljivo iz primjera *glavonja*. Bugarski (2003: 58–59) nadalje ističe kako je sufiks *-onja*, iako se javlja i u određenom broju manje-više standardnih riječi, većinom negativno ekspresivnih, u žargonu specijaliziran za označavanje fizički deformiranih ljudi i osobito metaforički izvedenih kvalifikacija njihovih psiholoških i moralnih svojstava. Neke od ovih riječi upotrebljavaju se i kad se s ironijom ili s prijezirom govori o politički i finansijski moćnim ljudima iz vlasti; to osobito vrijedi za pejorativ *glavonja* na koji nailazimo i u našem korpusu.

12) **-āk**: *čudak, manijak*

Bugarski (2003: 33) ističe da su osnove imenica tvorenih sufiksom *-āk* najčešće pridjevske, a rjeđe imeničke, priložne ili kakve druge. Također tvrdi da su nerijetko same osnove već poprilično obilježene, a ponekad i izrazito ekspresivne, ali ipak najčešće prevladavaju neutralne osnove što dovodi do zaključka da se afektivnost u većini slučajeva može pripisati samom sufiksu, govoreći o njegovoj žargonizaciji (Bugarski 2003: 37). Babić (2002: 115) navodi kako izvedenice sa sufiksom *-āk* od pridjeva označuju što konkretno, živo ili neživo: čovjeka, životinju m. spola, biljku, stvar i sl.

13) **-an**: *cigan, glupan*

Sufiks *-an* Babić (2002: 347) uvrštava među *značajnije pojedinačne sufikse* te navodi kako su njime imenice izvedene od imeničkih i pridjevnih osnova, rjeđe od ostalih. Izvedenice označuju čovjeka ili životinju, a samo iznimno i što drugo, a kad označuju čovjeka, većinom su to pogrdnice.

14) **-ić**: *cigić, papčić*

Imenice sa sufiksom *-ić* izvode se od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova, a plodan je s prve dvije kategorije (Babić 2002: 196). Tradicionalna deminutivno-hipokoristička semantika ovog sufiksa poslužila je kao dobra podloga za njegovu žargonizaciju putem afektivnog obojenja kojim se odlikuje velik broj novijih riječi, osobito onih vezanih uz govor mladih (Bugarski 2003: 53). Među brojnim značenjima tu je svakako i značenje kategorija ili osobina

ljudi, onoga što je i predmet ovoga rada. Ovaj je sufiks generalno markiran kao popularan, familijaran te vezan uz mladež uz izrazitu notu tepanja kao u imenici *papčić* iako je iz ovog primjera jasno kako nije riječ samo o tepanju, nego i o podrugljivosti.

15) **-it**: *bandit, transvestit*

Sufiks *-it* Babić (2002: 362) uvrštava među *ostale pojedinačne sufikse* te daje kratko objašnjenje koje nije od važnosti za ovaj rad (govori o kemijskom nazivlju za pojedine rudače, spojeve i slitine). Značenje ovog sufiksa koje se može iščitati iz pejorativa *bandit* i *transvestit* jest 'pripadnik neke skupine'.

16) **-ober**: *pičober, seljober*

Sufiks *-ober* ne može se naći u Babićevoj gramatici. Novijeg je postanka i očito je zasad prisutan samo među govornicima žargona te stoga još nije našao svoje mjesto u gramatikama.

17) **-son**: *glupson, tupson*

Ni ovaj sufiks Babić (2002) ne navodi u svojoj *Tvorbi riječi* te je isto kao i prethodni sufiks očito novijeg postanka.

18) **-a**: *ljiga*

Sufiksom *-a* tvore se imenice od imenica, glagola, pridjeva i uzvika, a sudjeluje i u složeno-sufiksnoj i prefiksno-sufiksnoj tvorbi (Babić 2002: 72). Jedno od mogućih značenja tvorenica nastalih ovim sufiksom jest i muška osoba, kao što je u primjeru *ljiga*.

19) **-(a)k**: *šupak*

Ovim se sufiksom tvore imenice od glagolskih, imeničkih, pridjevnih, brojevnih, priložnih i prijedložnih osnova, i to od svih sufiksanim načinom, a od imenica i prefiksno-sufiksanim

(Babić 2002: 105). Najbrojnije su imenice od glagolskih osnova, no primjer *šupak* tvoren je od pridjevnice osnove, točnije, izveden je od pridjeva *šupalj*.

20) **-ant**: *prevarant*

Taj sufiks, obično sa značenjem zanimanja ili funkcije, djeluje neutralno i nalazi se u velikom broju standardnih riječi, ali ga usporedno s tim susrećemo i u negativno označenim izvedenicama sa značenjem nepoželjnih karakternih osobina ili „zanimacija“ (Bugarski 2003: 60). Riječi tvorene njime često postižu šaljivi efekt neočekivanim i neusklađenim udruživanjem domaće osnove i sufiksa stranog porijekla (*ibid.*). Babić (2002: 349) ga uvrštava među *značajnije pojedinačne sufikse* i ističe da su njime imenice izvedene od stranih osnova (suprotno od onoga što Bugarski kaže), a katkada i od domaćih. Najčešće su izvedene od glagola, i to većinom od glagola na *-irati* pošto se odbaci taj završetak te označuju mušku osobu. Primjer *prevarant* također je nastao od glagola, ali na *-iti*. Upravo taj primjer navodi i Babić kada ističe kako su mnoge od takvih izvedenica stilski obilježene kao pogrdnice, mnoge već zato što im osnove označuju društveno negativne radnje.

21) **-džija**: *jebandžija*

Ovaj je sufiks turskoga porijekla i prvotno je označavao onoga koji se bavi određenim zanimanjem, ali nakon 2. svjetskog rata došlo je do proširenja značenja pa tako uz, i dalje dominantno, značenje zanimanja, često je i izrazito ekspresivno, humorno i ironično značenje karakteristično za žargonizme (Bugarski 2003: 39). Velik broj izvedenica s ovim sufiksom koje danas pronalazimo u rječnicima jesu arhaizmi, provincijalizmi, folklorizmi ili historizmi jer označuju zanimanja koja više ne postoje ili postoje kao dio folklornoga života ili su pokrajinski izrazi, a na standardnoj razini postoje druge riječi (Babić 2002: 221). Komičan efekt nekih tvorenica nastalih ovim sufiksom najčešće se postiže „nekoherentnim“ kombiniranjem arhaičnog turskog sufiksa s osnovama različitog porijekla, često iz zapadnih jezika, a sa značenjima svojstvenim modernoj urbanoj civilizaciji (Bugarski 2003:40). Ovim se sufiksom tvore imenice od imenica, glagola i priloga, a najplodniji je u tvorbi od imenica (Babić 2002: 221). Osnovne imenice označuju što konkretno ili apstraktno, a izvedenice označuju osobu. Prevladavajuće semantičko i stilsko obilježje tvorenica tvorenih ovim sufiksom, uz podrazumijevanu familijarnost, jest ironično-podrugljivo (Bugarski 2003:41)

kakvo je vidljivo iz primjera *jebandžija* kojim se izruguje onoga koji često i s raznim ženama stupa u spolne odnose.

22) **-etina**: *budaletina*

Ovaj sufiks češće nalazimo pri tvorbi ženskih pejorativa, ali i pri tvorbi muških pejorativa predstavlja negativni augmentativni sufiks (Bugarski 2005: 228). Njime izvedenice nastaju od imeničkih osnova, a nekoliko njih i od drugih osnova (Babić 2002: 264).

23) **-ev(a)c**: *mamićevac*

Za ovaj sufiks Babić (2002: 91) samo navodi nekoliko primjera i ne objašnjava ga detaljnije, no iz promatranog je primjera vidljivo da je jedno od mogućih značenja 'pobornik nekoga ili nečega, onaj koji podupire nečije stavove'.

24) **-ijan**: *grubijan*

Sufiks *-ijan* Babić (2002: 360) ubraja među *ostale pojedinačne sufikse* te bez dodatnih objašnjenja samo nabraja dva primjera od kojih je jedan upravo *grubijan*.

25) **-ik**: *egocentrik*

Ovim se sufiksom imenice tvore od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova (Babić 2002: 230). Najplodniji je od pridjevnih osnova, slabije plodan od imeničkih, a veoma slabo plodan od glagolskih osnova (*ibid.*). Pejorativ *egocentrik* tvoren je od pridjevnice osnove, točnije, izveden je od pridjeva *egocentričan*.

26) **-injo**: *retardinjo*

Sufiks *-injo* Babić (2002) ne navodi u svojoj gramatici. Novijeg je postanka i karakterističan za žargon što je vidljivo iz primjera *retardinjo*.

27) **-jāk**: *seljak*

Sufiksom *-jāk* izvedenice su načinjene od pridjeva, imenica i glagola, a najčešće su izvedenice od pridjeva (Babić 2002: 117). Što se tiče tvorbe od imenica, Babić (2002: 119) tvrdi kako su izvedenice s ovim sufiksom načinjene od imeničkih osnova sa završnim suglasnicima koji sudjeluju u jotaciji, što je vidljivo i iz primjera *seljak*.

28) **-jār**: *pušioničar*

Sufiksom *-jār* tvore se izvedenice od imeničkih i glagolskih osnova (Babić 2002: 122). Sufiks *-ār* dolazi na osnove sa svim završnim glasovima, a sufiks *-jār* na osnove koje završavaju na *c*, *k*, *g*, *h* i *z* te se s njima smjenjuje po jotacijskim pravilima, no raspodjela *-ār* i *-jār* u velikoj je mjeri određena tako da se može reći da oni imaju komplementarnu raspodjelu (*ibid.*) Imenice sa sufiksima *-ār* i *-jār* označuju mušku osobu te imaju nekoliko značenja, a najčešće se značenje može opisati preoblikom „onaj koji se bavi i-om“ (Babić 2002: 124). To nije slučaj u primjeru iz korpusa jer *pušioničar* nije 'onaj koji se bavi pušenjem', to je *pušač*. Imenica *pušioničar* izvedena je od imenice *pušionica* 'mjesto gdje se puši' i njezino je značenje 'gubitnik'.

29) **-jara**: *komunjara*

Sufiksi *-ara* i *-jara* dolaze u istim tvorbama, samo što se sufiks *-jara* ograničava na osnove sa završnim glasovima *c*, *k*, *g*, *l* i *n*, smjenjujući se s njima po jotacijskim pravilima (Babić 2002: 130). Imenice se izvode od imenica, glagola, pridjeva i zamjenica, a od ostalih vrsta riječi rijetko. Uz prevladavajuće značenje prostorije, sufiks *-jara* sudjeluje i pri tvorbi izvedenica koje označuju osobe među kojima je i pejorativ *komunjara*.

30) **-ka**: *pička*

Sufiksom *-ka* tvore se imenice od imenica, pridjeva, glagola, brojeva i priloga sufiksalsnom, prefiksalsno-sufiksalsnom i raznim tipovima složeno-sufiksalsne tvorbe od kojih je najplodnija sufiksalsna, a među njima tvorba od imenica (Babić 2002: 277). Jedno od mogućih značenja

izvedenica tvorenih ovim sufiksom jest i deminutivno, no u primjeru *pička* značenje je pogrdno.

31) **-ko**: *pederko*

Ovim se sufiksom izvode imenice od imeničkih, pridjevnih i glagolskih osnova (Babić 2002: 297). Osnovne imenice najčešće označuju živo biće, uglavnom osobu, rijetko što drugo, a izvedenice označuju hipokoristike osnovnih riječi. Za sufiks *-ko* Bugarski (2005: 227) tvrdi kako ga srećemo u popularnim riječima kojima se tepa ili upućuje blag prijekor. Suprotno tome, u sljedećim primjerima tepanje ustupa mjesto ironično-podrugljivoj karakterizaciji u brojnim „narodnim“ izvedenicama iz pridjevskih osnova kao što su: *ćoravko*, *slinavko*, *upišanko* (Bugarski 2005: 227), kao i *pederko* iz našega korpusa.

32) **-lo**: *ruglo*

Sufiksom *-lo* imenice se tvore većinom od glagola (ostalih je primjera vrlo malo), a izvedenice označuju osobe, stvari i što apstraktno (Babić 2002: 299). One koje označuju osobe srednjega su i muškoga roda, a ostale su srednjega. Izvedenice koje označavaju osobe znače vršitelja radnje, ali su osjećajno obilježene, u blažem ili jačem pogrdom smislu, a tvore se od osnova koje većinom znače društveno lošu, nevrijednu ili negativnu radnju kao što je slučaj s pejorativom *piskaralo*. Za razliku od toga, pejorativ *ruglo* ne bi se mogao objasniti kao vršitelj radnje, već kao nositelj osobine, a izveden je od glagola *rugati se*.

33) **-oba**: *rugoba*

Ovim je sufiksom izvedeno nekoliko imenica od imeničkih i pridjevnih osnova s apstraktnim značenjem među kojima Babić (2002: 143) navodi i pejorativ *rugoba*, ali dodatno ističe da imenice *gnusoba*, *rugoba* i *grdoba* mogu značiti i što konkretno što je slučaj i u našem primjeru. Sufiks *-oba* je neplodan.

34) **-on:** *blenton*

Babić (2002: 364) ovaj neplodni sufiks navodi među *ostalim pojedinačnim sufiksima* te uz njega samo navodi jedan primjer (*madžaron*). Iz primjera *blenton* koji znači 'onaj koji je blesav, glupav, smiješan' vidljivo je da je jedno od mogućih značenja sufiksa *-on* zasigurno deprecijativno.

35) **-ota:** *sramota*

Imenice s ovim vrlo slabo plodnim sufiksom izvedene su od pridjeva (Babić 2002: 355). „Više je imenica s tim sufiksom zastarjelo ili zastarijevaju“ (*ibid.*). Izvedenice najčešće imaju apstraktno značenje, što je slučaj i u primjeru promatrane imenice *sramota* čije je primarno značenje 'nečastan čin, čin koji posramljuje', no uslijed polisemizacije leksičkom se metaforom značenje imenice proširilo na osobu po principu apstraktno – konkretno.

36) **-ović:** *dosadnjaković*

„Sufiks *-ović* dolazi u tvorbi prezimenastih imenica od osnove onih riječi koje nemaju pridjeva na *-ov*“ (Babić 2002: 213). U preoblici umjesto *-ović* većinom dolazi imenica *čovjek* kao što je i u primjeru *dosadnjaković* 'dosadan čovjek'. Sufiks je slabo plodan.

37) **-us:** *retardus*

Još jedan sufiks koji Babić (2002: 365) uvrštava među *ostale pojedinačne sufikse* i uz koji navodi dva primjera (*kritikus* i *anonymus*). U latinskom jeziku nije imao sufiksalan status, nego je bio jednostavno gramatička oznaka muškoga roda, ali se osobito preko stručne terminologije u raznim jezicima osamostalio u toj ulozi te tako oživio u žargonu (Bugarski 2009: 152) gdje označava mušku osobu nepoželjnih osobina (npr. umno ograničenu osobu kao u primjeru *retardus*).

Tvorba čistih složenica

jebivjetar, narkoman, poluidiot, vucibatina

Navedena četiri primjera nastala su ovim rijetkim načinom tvorbe.

Prefiksalna tvorba

kvizimužjak, spodoba

Pejorativ *kvizimužjak* nastao je prefiksalnom tvorbom prefiksom *kvazi-*, a *spodoba* prefiksom *s-*.

Srastanje

niškoristi, tupiglut

Primjeri *niškoristi* i *tupiglut* nastali su srastanjem, također rijetkim načinom tvorbe.

Prefiksalno-sufiksalna tvorba

beskičmenjak, besposličar, nakaza, nejeb

Kao što i sam naziv tvorbe govori, ovi su primjeri tvoreni istovremeno i prefiksima i sufiksima pa je tako pejorativ *beskičmenjak* tvoren prefiksom *bez-* i sufiksom *-jak*, *besposličar* prefiksom *bez-* i sufiksom *-ar*, *nakaza* prefiksom *na-* i sufiksom *-a*, a *nejeb* prefiksom *ne-* i nultim sufiksom.

Složeno-sufiksalna tvorba

dupelizac, dupeuvlakača, ufurguz

U primjeru *dupelizac* prisutan je sufiks *-ac*, u primjeru *dupeuvlakača* sufiks *-ača*, dok je u primjeru *ufurguz* riječ o nultnom sufiksu.

Svi su promatrani sufiksi (za pejorative muškog i ženskog roda) ili izvorno žargonski ili su u manjoj ili većoj mjeri žargonizirani te se međusobno razlikuju na više načina – po značenju i stilskoj vrijednosti, vrsti i stupnju ekspresivnosti, raširenosti, produktivnosti itd. (Bugarski 2003: 90). Pojedini se novonastali sufiksi „udomaće“ i ostanu dugo u aktivnom leksiku, dok drugi brzo bivaju zaboravljeni i zamijenjeni novima. Oni formanti koje smo nazvali žargoniziranima, jer već dugo postoje u jeziku u svojim standardnim značenjima, nipošto nisu novi kao pojava, nego inovaciju predstavlja njihovo današnje široko korištenje u stilski obilježenim, ekspresivnim i žanrovski obojenim funkcijama (Bugarski 2003: 92). Žargonizacija se odvija na dva načina. Prvi je način da se već postojeći leksemi oživljavaju u novoj žargonskoj upotrebi, primjerice kod leksema *kokoš* čije je primarno značenje 'ptica', koje se zatim proširuje na sekundarno značenje 'glupe brbljave žene'. U tom slučaju govorimo o polisemiji kakva je vidljiva u primjeru proučavanih pejorativa čije je primarno značenje - životinja (*kokoš, krava, tuka* i dr.). Kad govorimo o dodatnom značenju, mislimo pri tome na činjenicu da se ponekad može dogoditi da se staro značenje neke riječi potpuno izgubi iz uporabe pod pritiskom novoga. To se događa vrlo rijeko, jer su osnovna značenja obično vrlo konkretna, dok su nova često metaforička. Najčešće i staro i novo značenje supostojе (Muhvić Dimanovski 2005: 102).

Drugi je način kada se novi leksemi tvore dodavanjem postojećih sufikasa drugim osnovama, pri čemu upravo ti sufiksi, često više nego same osnove, presudno utječu na ekspresivnost leksema (Bugarski 2003: 93). „U svim se jezicima može potvrditi i činjenica da su u pojedinim razdobljima neki tvorbeni i morfološki obrasci aktivniji od drugih, stječe se dojam da iz obično nepoznatoga razloga postaju 'popularni' i tako pospješuju stvaranje novih riječi upravo prema tim konkretnim uzorcima“ (Muhvić-Dimanovski 2005: 97).

Na pitanje može li se ekspresivnost ispitivanih leksema u cijelosti pripisati njihovim osnovama ili bar jednim dijelom samim sufiksima, proučavanja Bugarskog (2003: 98) dovode do zaključka da u mnogim slučajevima dobar dio učinka novih ekspresivno-žargonskih leksema, ili takvih značenja, uistinu nose sami sufiksi. „Iz ovoga mi izvlačimo zaključak da se može legitimno govoriti o žargonizaciji kao možda marginalnom, ali ipak aktivnom principu tvorbe riječi u našem današnjem jeziku“ (*ibid.*).

5. Zaključak

Suprotno početnoj hipotezi da će korpus sadržavati više pejorativa za žene, bilo je poprilično jednostavnije i brže pronaći pejorative za muškarce te su oni brojniji u korpusu. Promatrajući udio pejorativa čije se definicije nisu mogle pronaći u rječnicima ili su u njima navedena samo njihova neutralna značenja uočava se da je takvih slučajeva podjednako mnogo kod pejorativa za žene kao i kod pejorativa za muškarce što dovodi do zaključka da novi pejorativi nastaju podjednakom brzinom neovisno o rodu. Tako se od 96 pejorativa za žene njih 31 nije našlo u Šonjinu i Anićeve rječniku ili su navedena samo njihova neutralna značenja, dok od 138 pejorativa za muškarce broj takvih iznosi 42. Iako je pejorativa za muškarce bilo više, pejorativi za žene su maštovitiji, raznolikiji i postoji više sinonima za isti pojam. Tako će primjerice *prostitutka* imati čitav niz sinonima (*fufa, fuca, fuksara, fufulja, drolja, kurva...*), dok kod pejorativa za muškarce nema tako razvijenih sinonimnih nizova. Što se, pak, same tvorbe tiče, od različitih načina tvorbe žargonskih riječi sufiksacija je daleko najčešća, pa je tako pri proučavanju pejorativa za žene zabilježeno 22, a za muške 37 različitih sufikasa.

Nakon proučavanja literature različitih domaćih i stranih feministkinja, uočena je izrazita dominacija muškoga roda u jeziku, i to na svim razinama počevši od tvorbene gdje je vidljivo kako su imenice koje označavaju žensku osobu gotovo redovito izvedene od imenica koje označavaju muškarce. Također, muški je rod svuda prisutan i prikazivan kao opći i neutralan, a vrlo je jasno kako se to ne može nazvati neutralnošću. Žene su stoljećima stavljane u drugi plan, ne samo u vidu plaće, statusa i ugleda, već i samoga jezika. U engleskom je jeziku još vidljivija dominacija muškaraca što se jasno može uočiti u nizu imenica sa sastavnicom *-men* (*freshmen, firemen, postmen, chairmen...*). U hrvatskom je jeziku to manje uočljivo, ali je i dalje itekako prisutno. Feministkinje su provele niz istraživanja u kojima se svaki put iznova potvrđuje orijentiranost jezika prema muškarcima.

Iako se do promjena u jeziku dolazi zaista sporo i teško, feministkinje od svojih nastojanja ne odustaju znajući da je jezik područje u koje ipak donekle mogu intervenirati kad je riječ o nejednakosti među rodovima. Puno će se teže postići jednakost u plaćama, važnim državnim položajima (iako je očito da se i na tom području situacija popravlja ako se u obzir uzme činjenica da je nedavno za predsjednicu izabrana žena!) ili pak zastupljenosti u sportovima. Zato one ustraju u svojim nastojanjima znajući da koliko god njihov napredak bio

spor, u ovome području imaju bar nekakvu šansu unijeti promjenu. Svjesne su činjenice da se gramatika vrlo teško može mijenjati, stoga su svoje interese usmjerile na leksik jer nove tvorenice relativno brzo i lako ulaze u jezik i stoga u tom području vide svoju priliku. Iako se njihovi pokušaji često zanemaruju, čak i ismijavaju (a to ne čine samo muškarci, nego i žene), i na taj se način stvara bolja osvještenost javnosti prema tako raširenom, a opet tako zanemarivanom problemu koji je zajednički gotovo svim jezicima ovoga svijeta.

6. Rječnik pejorativa

Prikupljen korpus pejorativa proučen je s leksikografskog stajališta. Za svaki je pejorativ navedena definicija iz Anićeva i Šonjina rječnika (ako ih je bilo), a u slučajevima kad pojedini pejorativi nisu pronađeni u rječnicima, ponuđena je osobna interpretacija. Nakon toga su iz Sabljakova i Saračevićeva rječnika žargona uvrštene rječničke definicije onih pejorativa čije se definicije ne mogu naći u Anićevu i Šonjinu rječniku. Naposljetku su iza definicija iz različitih izvora navedeni i primjeri u kojima se pojedini pejorativ zaista koristi. Ako su se primjeri mogli pronaći u rječnicima uz same definicije, tada su oni uvršteni na samome vrhu popisa, a iza njih slijede primjeri pronađeni među komentarima korisnika proučavanih portala.

Rječnik je sastavljen tako da su ispisana samo pejorativna, a ne i neutralna značenja. Zato uz gotovo svaku definiciju stoje i kvalifikatori *pejor.*, *pren.* i sl. Svrha ovog rječnika jest prikazati raširenost i raznolikost pejorativa, ali i činjenicu da broj pejorativa neprestano raste te stoga velik broj njih još uvijek nije uvršten u suvremene rječnike hrvatskoga jezika. Ono što ovaj rječnik čini zanimljivim jest relativno velik broj definicija dobivenih iz različitih izvora što omogućuje simultani prikaz i usporedbu različitih autorskih pokušaja definiranja pojedinog pojma. Velik broj primjera iz aktualnoga jezika također je nešto što ovaj rječnik čini drugačijim jer pokazuje stvarnu rasprostranjenost nekog pojma među govornicima.

Naglasci su u rječniku označeni onako kako su zabilježeni u korištenim rječnicima iako je jasno da će neke primjere rijetko koji govornik (barem iz zagrebačkog govornog područja) u opuštenom razgovoru s prijateljima izgovoriti na taj način. Tako će se primjerice rijetko čuti *čudāk*, a gotovo uvijek *čudāk*. Za neke su lekseme u rječnicima zabilježena oba primjera, pa se tako uz *idiot* može naći i češće korišteni *idiòt*, ali dosta je njih i dalje obilježeno samo na način kako bi se izgovorilo u standardu. Bugarski (2005: 218) stoga zaključuje kako žargon iz svog osobitog ugla ukazuje na potrebu modificiranja neodgovarajućih standardnojezičnih normi (naravno, ne u cilju njihova prilagođavanja žargonskim aktualnostima, nego zato da bi se one približile jezičnoj realnosti u cjelini).

àkrap

ANIĆ 3. *pren.* onaj koji je vrlo ružan; grdoba

SABLJAK ružna djevojka odn. žena; ružna osoba

Ko bi nju pogledao, ona je totalni akrap.

alkoholičarka

ANIĆ ovisnica o alkoholu, ona koja se odala piću; pijanica

ŠONJE neumjerena uživateljica alkohola, ovisnica o alkoholu; pijanac, pijanica

... izliječena alkoholičarka (Anić)

Bila je hladna i okrutna alkoholičarka koja je patila od bulimije.

Ona je zla i distancirana alkoholičarka i vara muža sa ženama i s muškarcima.

aždaja

ANIĆ 2. *pren.* zla, opaka žena

ŠONJE 2. *pren.* zla, svadljiva osoba

SABLJAK policajac; agresivna ženska osoba; stroga profesorica; žensko spolovilo, vagina

... ma to je aždaja kakve nema nigdje

Aždaja se prejebeno maskira u dobru curicu, svi to puše...

bàba

ANIĆ 2. *razg.* stara žena **3.** *pejor.* **a.** svaka ženska osoba **b.** ženska osoba s navodno lošim osobinama (ob. u očima muškaraca – duga jezika, ogovara, zanovijeta, dosaduje suprugu itd.)

4. *pren. podr.* **a.** kukavica, plašljivac (o muškarcu) **b.** onaj koji voli brbljati; brbljavac

ŠONJE 2. ženska osoba, žena 3. *pren. pogr.* a. čovjek bez čvrstine; slabić, kukavica b. brbljava osoba; brbljavac

SABLJAK *šatr.* nastavnica

... dečki za jedan, babe za drugi stol (Anić)

... živjeti sam s babama (Šonje)

Svi smo ispali babe. (Šonje)

Prava je baba. (Šonje)

Gledam babe i razmišljam kakve su ribe bile u mladosti.

... laju ko babe na placu

Zašto su domaći dečki postali takve babe?

babètina

ANIĆ 1. *augm.* od baba, *pejor.* 2. ružna baba; baburda, babuskara, babuskera

ŠONJE *pogr.* 1. odbojna, zla starica; babuskara 2. brbljavac, brbljavica 3. kukavica

SABLJAK *augm. pogr.* starija žena

To je jedna frustrirana babetina!

Ova babetina bez srama troši naš novac iz proračuna.

bàndīt

ANIĆ 2. *pejor. pren. razg. (+ potenc.)* osoba koja je po djelima slična banditu, krajnje negativna osoba nasilnih i štetnih, često kriminalnih postupaka

ŠONJE pripadnik bande; razbojnik, lupež, kriminalac, odmetnik

Ti su banditi upali u banku i zbrisali s novcem.

bèdāk

ANIĆ onaj koji je sklon glupim postupcima, ob. na svoju štetu

ŠONJE glupan, budala

SABLJAK budala, glupan, luckasta osoba

Svaki bedak može biti na vlasti.

Znam točno što je bilo, nisam bedak.

beskičmènjāk

ANIĆ 2. *pejor.* onaj koji nema kičmu, koji je beskarakteran, onaj koji nema ponosa; beznačajnik, gmizavac, poltron, slabić

ŠONJE *pren.* osoba koja nema svojih stajališta, nego se iz koristoljublja povodi za mišljenjem moćnika; slabić

On je lažov, beskičmenjak i nesposobnjaković.

... prevrtljivi beskičmenjak

bèsposličār (ž bèsposličārka)

ANIĆ onaj koji izbjegava posao, koji besposličići; neradnik, besposlenjak

ŠONJE čovjek koji nema posla, koji se skita, besposličići; lijenčina, skitnica, neradnik

... besposličar željan pažnje

... nasilni navijač i besposličar spreman potući se u svakom trenutku

... najpopularnija besposličarka na planeti - Kim Kardashian

To je najveća besposličarka koju sam ikad sreo.

Mama vam je penzička i besposličarka!

bijêdnîk

ANIĆ 3. onaj koji je mizerna karaktera, moralno nizak, nečastan; nitkov

ŠONJE 3. moralno nizak, nečastan čovjek; nitkov

Ti si bijednik, klošar, jadnik i vucibatina!

... moralni bijednik

Osjećam se ko zadnji bijednik...

blèntavac

ANIĆ onaj koji je blentav; blento, budala, glupan

Onaj blentavac pjeva da smo tu od stoljeća sedmog...

... jedan stari blentavac pokazuje guzicu

blènton

pejor. onaj koji je blesav, glupav, smiješan

...blenton kakav se stvarno rijetko viđa

Blenton se skoro ugušio zbog gluposti.

Koji blenton, nevjerovatno što neki rade da bi se proslavili.

bolèsnîk

pogr. onaj koji nije posve normalan, koji je malo lud, skrenuo s pameti

SABLJAK nastrana, ekscentrična osoba; budala; luđak; onaj koji nije za društvo

Koji si ti bolesnik!

Taj je bolesnik napao svoju djevojku.

brđanka

ANIĆ 2. ona koja je sirova, zaostala

ŠONJE 2. *pren.* neotesana, neuglađena, priprosta žena

I ti si isto tako nekulturna brđanka...

Meni se čini baš ko neka dominantna brđanka...

budala

ANIĆ onaj koji često nerazumno postupa i izaziva podsmijeh; blesan, glupan

ŠONJE *pogr.* nerazumna, glupa osoba; glupan

... dvorska budala (Anić)

... umišljena budala (Anić)

Sve znam, al se pravim budala.

... najveća budala grada

Sad je budala i smeće, a do jučer vam je bio kralj.

budalaš

ANIĆ onaj koji ima postupke budale, onaj koji budali

ŠONJE čovjek koji čini budalaštine

... budalaš s glupom facom

Jedan me budalaš optužio, a ja nevin.

Ko je taj budalaš?

budalètina

augm. od **budala**

SABLJAK *augm.*, velika budala

... pijana budaletina

... jedva pismena budaletina

Ko ne navija za Dinamo je budaletina jer Dinamo je kralj svijeta.

càjkulja

vidi **cajkuša**

càjkuša

razg. osoba koja sluša žanr zabavne glazbe popularno nazvane novokomponiranom narodnom glazbom, „narodnjacima“ ili „cajkama“; cajkulja

SABLJAK narodna novokomponirana glazba; djevojka koja sluša narodnu glazbu (turbofolk) i posjećuje narodnjačke klubove

Izbacila je sise ko neka cajkuša.

... cajkuša Seka

... recentni nastupi kojekakvih cajkuša poput Severine

cìgan

vidi **Ciganin**

SABLJAK *pogr.*, Srbin; navijač beogradskoga nogometnog kluba „Crvena zvezda“

Onaj što je pregazio cigana pa reko: „Nema veze, jedan cigan manje.“

... crni cigan

Koji si ti cigan!

Čiganin

ANIĆ 2. *pren. pejor.* **b.** onaj koji je sklon sitnim prevarama

ŠONJE 2. koristoljubiv, nepošten čovjek

... crni Čiganin (Šonje)

Osjećam se ko pravi Čiganin.

On je prepredeni Čiganin.

čigić

pogr. naziv za pripadnika romske manjine

SABLJAK osoba tamne puti

Nemaju cigići ekskluzivno pravo na skupljanje smeća.

Cigići se tuku za boce.

čmâr

pogr. onaj koji je pokvaren, koji nije postojan u svojim stajalištima, kukavica

Koji si ti čmar!

čòban

ANIĆ 3. *pejor.* onaj koji se ne zna ponašati, neuglađen, sirov čovjek; geak, seljačina, seljo

ŠONJE *razg.* čobanin

SABLJAK seljak; primitivac; neodgojen, neuglađen; navijač s raznim obilježjima

Danas ni čoban ne može biti svatko.

Ni čoban više nije šta je nekad bio.

Čobane jedan!

čudāk

ANIĆ onaj koji živi drugačije nego ostali ljudi, onaj koji se razlikuje čudnim postupcima, neobičan čovjek; osobenjak

ŠONJE čovjek koji je posve drugačiji od drugih ljudi, koji se čudno, neobično ponaša, koji živi u svom svijetu ne vodeći računa o tome što drugi o njem misle; čudan čovjek

Ne smeta mi kad mi kažu da sam totalni čudak.

Pravi je čudak.

On je skriveni čudak.

dèbīl (debīl)

ANIĆ *pejor. žarg.* glupan

ŠONJE osoba koja je duševno nerazvijena, zaostala; slaboumnik

SABLJAK glupan; budala; nesposobnjaković

Koji si ti debil!

Vele da sam debil.

Ovako nešto samo debili mogu napraviti.

debīlčīć

dem. od **debil**

Totalni si debilčić, al si moj najdraži!

Opet ovaj tatini debilčić nešto izmišlja.

Eto vidiš koji si žestoki debilčić!

diktator

ANIĆ 3. razg. onaj koji ima ili sebi prisvaja apsolutnu vlast

ŠONJE 3. čovjek koji primjenjuje nasilna sredstva u održavanju svoje moći u djelokrugu svojih vlasti

... najluđi diktator na svijetu

Ponaša se ko diktator.

dosadnjaković

ANIĆ razg. vidi **dosadnjak**

Smatram se totalnim dosadnjakovićem.

... duhoviti dosadnjaković

Priznajem da ponekad znam biti dosadnjaković.

droca (dröca)

ANIĆ razg. drolja

SABLJAK vidi **drolja**

Šta ti mene optužuješ da sam droca?

Koja je to droca...

dròlja

ANIĆ *pejor.* **1.** prostitutka; droca **2.** nečasna osoba (o ženi)

ŠONJE *pogr.* uličarka, prostitutka, kurva

SABLJAK kurva, prostitutka, uličarka

Ona je obična drolja!

Tako je, ja sam drolja koja sanja o stabilnoj vezi punoj povjerenja i ljubavi.

Zar su studentski domovi stvoreni za zabavu, kao prčija jeftinih drolja kojih ima na svakom koraku...?

droljètina

ANIĆ *augm.* od drolja, *pejor.*

... srpska droljetina

To je jedna najobičnija droljetina!

Nije to ženska, to je top droljetina.

dròljica

dem. od **drolja**, *pejor.*

...izgleda ko jeftina droljica

... prosječan subotnji izlazak jeftinih droljica

Ta je mala bila prava mafijaška droljica ko i sve njene frendice.

dupelízac

ANIĆ *pejor. vulg.* ulizica, udvorica, onaj koji se ulaguje

SABLJAK ulizica, onaj koji je udvoran, poltron; beskičmenjak

Dupelizac, bitanga, najveći šljam na kugli zemaljskoj...

On je dupelizac i viri ti iz dupeta.

... lažljivi dupelizac

dupeuvlakača

pogr. onaj koji se drugima „uvlači u guzicu“, koji se prisilno želi nekome svidjeti iz osobnih interesa

Novac je završio u džepovima njegovih dupeuvlakača.

... pune tribine dupeuvlakača

... turska kurva i dupeuvlakača

đubre

ANIĆ 3. *pejor. b.* vrlo loša, karakterno bezvrijedna osoba; ološ, smeće

ŠONJE 3. ološ

SABLJAK beskarakterna osoba, podlac, gad

... đubre jedno (Anić)

To je jedno đubre. (Anić)

... mučko đubre

Đubre jedno, prestani me gnjaviti.

... jedno đubre obično

đubrètār

ANIĆ 2. onaj koji je pokvaren, karakterno đubre

ŠONJE 2. vidi **pokvarenjak**

SABLJAK pokvarenjak, podlac, gad

... najveći đubretar svih vremena

Koji si ti đubretar!

egocèntrik

ŠONJE egocentričan čovjek

On je egocentrik, agresivac i lažnjak.

Pravi egocentrik, za njega postoji samo ja, ja, ja.

... ljubavni egocentrik

egotriper

pogr. onaj koji si podiže vrijednost ili ugled bez nekog valjanog razloga

SABLJAK osoba koja smatra da posjeduje kvalitete koje nema, umišljena osoba

... egotriper okružen ljudima iz provincije bez značaja

Egotriperi su naviknuti da imaju uvijek sve što si zamisle.

Nisam egotriper i ne gledam se.

féjker

pogr. onaj koji glumata, koji se pretvara da je nešto što nije

SABLJAK pozer; umišljena osoba; varalica, vidi **lažnjak**

... totalni fejker

Ronaldo je veliki igrač i još veći fejker.

Šta si takav fejker? Budi malo svoj!

fenjèrāš

pogr. pojedinac ili momčad na posljednjem mjestu nekog natjecanja

Fenjeraš Dragovoljac deklasirao Zadar.

Fenjeraš iznenadio i odnio sva tri boda.

flûndra

ANIĆ *reg. pejor.* ženska osoba koja se za novac upušta u spolne odnose s muškarcima, koja se odaje bludu; bludnica, flandra, palandra, prostitutka

ŠONJE *raz.* prostitutka

SABLJAK islužena starija prostitutka; razvratna žena, drolja

Obukla se ko zadnja flundra.

Kad flundra flundru flundrom zove.

... jeftina flundra za malo para

fòsīl

ANIĆ 2. *pren. pejor.* **a.** onaj koji je vrlo star **b.** onaj koji ima zastarjele, retrogradne poglede na život, društvo i sl.

SABLJAK starija osoba; roditelj

... onaj fosil s trećeg kata

Kad se svi oni fosili nakenjaju u poštu...

Ta je baba takav fosil...

foteljaš

ANIĆ *pol. pejor.* onaj tko je na vlasti i nastupa kao vlast, onaj tko ima određenu povlaštenu poziciju i tretira je bahato kao svoje osobno dobro

SABLJAK oportunist; političar karijerist

Taj je foteljaš i karijerist.

Sretno im bilo. To su bili foteljaši.

Kako da on dokaže da nije foteljaš?

fúca

vidi **fufa**

SABLJAK prostitutka, vidi **fufa**

SARAČEVIĆ laka djevojka; prostitutka, bludnica, kurva

Ah, fuca ko fuca...

... ta mala fuca

fűfa

ANIĆ *reg.* beznačajna djevojka, djevojka koja nema vrijednosti osim vanjštine, ona koja nema individualnosti, bez izgrađene ličnosti

SABLJAK uličarka; prostitutka; laka, podatljiva djevojka odn. žena

Zašto fufe misle da ih muškarci vole i žele oženiti?

Ti si fufa gladna muškaraca!

Korumpirana fufa nije ništa kriva.

fùfulja

vidi **fufa**

To je obična fufica, ma fufulja!

... glupa umišljena fufulja

fùksara

vidi **fufa**

Što kad bi saznali da vam je cura bila fuksara?

Ona je najobičnija stara fuksara.

gâbor

ŠONJE *razg.* ružna žena

SABLJAK ružna djevojka odn. žena, ružan muškarac; nakaza, grdoba

Gabor je gabor, a komad je komad, i bok!

Kakav gabor, neviđeno!

gäborka

vidi **gabor**

SABLJAK ružna djevojka odnosno žena, vidi **gabor**

Kad skužiš u kakvu ribu je izrasla gaborka koja se ložila na tebe...

... masna muškobanjasta gaborka

... ekstremno ružna žena, gaborka

gàd

ANIĆ osoba koja zaslužuje prezir, izaziva ga enje, zao čovjek; gnus, pokvarenjak

ŠONJE 3. pren.  ovjek niska morala koji pobuđuje ga enje; pokvarenjak, podlac

Gade jedan! (Anić)

On je veliki gad. (Anić)

... kakav gad

... taj sebični gad

Gad me je ostavio i otišao s nekom ku kom.

gàdura

ANIĆ *pejor. razg.* nevaljala, karakterno loša ženska osoba

ŠONJE *pogr. 1.*  ena niska morala, *2.* zla žena

SABLJAK zla, svadljiva, pakosna djevojka odn.  ena; o trokond a; ružna ženska osoba

Gaduro jedna! (Anić)

Muškarci više vole gadure.

Ba  sam gadura, gadim se sama sebi.

U as! Izgleda ko mršava gadura.

gàm d

ANIĆ 2. pren. razg. nepošteni, bezvrijedni ljudi koji pobuđuju ga enje; ološ

ŠONJE 2. pren. ljudi koji pobuđuju odbojnost i ga enje; ološ

SABLJAK pokvarenjaci, podlaci; budale

Službenici su lijena gamad.

Novinari su gamad društva.

Vi ste lažljiva gamad!

glávonja

ANIĆ 1. *razg. pejor.* koji ima veliku glavu (o osobama); glavaš

ŠONJE *pogr.* onaj koji ima veliku glavu

SABLJAK važna utjecajna osoba na visokom položaju, političar; policajac; veliko muško spolovilo

Došlo je do smjene glavonja u MUP-u.

... čestitke od glavonja

glùpača

ANIĆ *pejor.* glupa žena; ludača

ŠONJE *pogr.* glupo žensko čeljade

SABLJAK glupa djevojka odn. žena, ženska

... praznoglava glupača

... debilna glupača

Ona je obična sebična glupača koja se loše odnosi prema svima oko sebe.

glupačètina

augm. od glupača, *pejor.*

Koja si ti glupačètina!

... glupačètina koju je napumpao frajer koji onda s njom nije htio imati više ništa

Nemreš vjerovat kakvih bahatih glupačetina ima...

glùpan

ANIĆ onaj koji je glup; glupak

ŠONJE glup čovjek

Taj je glupan iz publike uletio na stadion.

Ispao si totalni glupan!

On je definitivno glupan godine.

glùpsa

vidi **glupača**

Koja razmažena glupsa!

Umjesto da mu se usprotivim, ja glupsa šutim.

Ispala sam totalna glupsa.

glùpsōn

pejor. onaj koji je glup; naglašenije nego glupan

SARAČEVIĆ glupan

Jer sam glupson i ne znam poslati jebeni mail.

Na kraju je shvatio da je glupson.

Teški glupson.

gnjida

ANIĆ 2. *pren. pejor.* onaj koji je vrlo lošeg karaktera i bez dostojanstva; gad, gmizavac

ŠONJE 2. *pren. pogr.* čeljade bez karaktera, bez dostojanstva; gad, gmizavac

SABLJAK policajac; ništavna, bezvrijedna osoba; beskičmenjak, ulizica; gad, pokvarenjak

... prava gnjida (Anić)

Treba biti čovjek, a ne mala gnjida.

Takav bezobrazluk, ljudske gnjide i zmije još nisam upoznala.

Muškarci su gnjide, ne vjerujem im ništa!

gòvedo

ANIĆ 2. *pren. pejor.* vrlo glupa osoba

ŠONJE 3. *pogr.* vrlo glupa, nepristojna osoba

SABLJAK muškarac koji traži laku ženu za zabavu; ograničena osoba, budalaš

Ne budi govedo!

Tužno je kad se dvoje ljudi vole, ali ne mogu biti skupa jer je jedno od njih retardirano govedo.

gòvnār

ŠONJE 2. *pren.* čovjek koji se bavi prljavim poslovima; pokvarenjak

SABLJAK ništarija, onaj koji je podmukao, beskarakteran

Kad će policija više uhititi onog splitskog govnaara?

... mali govnaar bez karaktera

góvno

ANIĆ *pejor.* onaj koji malo vrijedi kao karakter, beznačajnik, onaj koji će se ponijeti kao govno, mizerija, bijednik (kao karakterno svojstvo)

On je govno od čovjeka!

Zanimljivo je da se činiš kao dobar tip, a zapravo si govno od čovjeka.

Ti si govno i ne zaslužuješ disati!

grubijān

ANIĆ grub čovjek

ŠONJE surov, grub čovjek; neotesanac, prostak

... ušminkani grubijan

... grubijan nježna srca

On nije grubijan ni divljak!

idiot (idiöt)

ANIĆ 2. *razg.* glupan, neinteligentna osoba, blesan

ŠONJE 2. *pogr.* glupan, tupoglavac, blesan, budala

Koji je idiot ovo projektirao?

Parkiram ko idiot.

Žao mi je što sam bio idiot.

jādnīk (ž jādnica)

ANIĆ 2. a. onaj koji je vrijedan prezira **2.** onaj koji je moralno slab, bezvrijedan; beznačajnik, jadac

ŠONJE jadno čeljade

Koji si ti jadnik!

... iskompleksirani komunistički jadnik

Kakav jadnik od čovjeka.

Kakva jadnica! Ljubi se s jednim dečkom dok drugog hvata za kitu.

Izigrava neku jadnicu i žrtvu.

jahtašica

pogr. sponzoruša, ona koja je s drugim muškarcima samo zbog novca, skupih jahti

... kolekcija namijenjena bogatim jahtašicama, djevojkama tajkuna

Pravila o podjeli honorara između jahtašica i njihovih makroa variraju od slučaja do slučaja.

Očarala ih je lijepa jahtašica koja voli dobre misije spašavanja.

jebačica

ANIĆ 1. a. ona koja se često jebe **b.** ona koja se dobro jebe

SABLJAK obljubljivačica; podatljiva, laka djevojka odn. žena, vidi **jebajla, jebaljka**

Vrhunska jebačica se kara s dečkom pred kamerama.

Više nema pravih žena kao nekad, pravih rasnih jebačica.

Žestoka je to jebačica.

jebàndžija

pejor. onaj koji često i s raznim ženama stupa u spolne odnose

Bolje da sam jebandžija nego drkadžija.

On je tvoj jebandžija, uspješni poduzetnik, vlasnik nekolicine stanova.

jèbivjetar

ANIĆ *vulg.* površna osoba, šarlatan, nesiguran karakter

ŠONJE *vulg.* neozbiljan čovjek; vjetropir

SABLJAK gotovan, propalica, neradnik, besposličar

Frend ti je totalni jebivjetar.

U muzici je jako lako postati jebivjetar.

Skužili su da nešto znam i da nisam jebivjetar.

jèbulja

pogr. ona koja često i dobro prakticira spolne odnose

SABLJAK djevojka koja ne uživa u seksu, već se iz snobizma upušta u obljubu s poznatim osobama

SARAČEVIĆ podatna, laka djevojka; prostitutka, bludnica, kurva; dosadna, nametljiva djevojka

Koja dobra jebulja!

... brazilska jebulja s vrelom guzom

... jedna od mojih jebulja

jùnferica

pogr. nevina djevojka koja nije upoznala spolni odnos

SABLJAK nevina djevojka, djevica

Mala je još junferica!

... vječna junferica

Ona je vjerojatno najstarija junferica na svijetu.

kamènjārka

ŠONJE 2. vidi **uličarka**, vidi **prostitutka**

SABLJAK prostitutka koja hvata klijenta na ulici; uličarka

... istrošena kamenjarka

karàčica

pejor. ona koja često i s raznim muškarcima stupa u spolne odnose

Koja je to vrhunska karačica!

karakòndžula

pogr. vještica, strašilo

Ona je karakondžula kakve nema.

Ne znam šta on radi s tom karakondžulom.

karikatúra

ANIĆ 2. *pren. pejor.* nešto potpuno promašeno u svojoj vrsti, iskrivljena ili smiješna slika čega; nakarada, ruglo

ŠONJE 2. *pren.* izobličeni primjerak čega; nagrda

SABLJAK osoba smiješnog izgleda

...karikatura vlasti (Anić)

Ona je karikatura, ništa više.

kénja

pogr. osoba kojoj se ne može vjerovati, nesposoban čovjek

SABLJAK bezobrazna osoba

Ona ti je obična kenja.

klòšār

ANIĆ 2. općenito, onaj koji nema kuće ni mjesta stanovanja, velegradska skitnica; uličar

ŠONJE čovjek koji nema doma nego spava i živi u slobodnim gradskim zatvorenim prostorima; beskućnik, skitnica

SABLJAK skitnica, besposličar, beskućnik, zapuštena osoba, vidi **klošija**

Ne mogu vjerovat koji si ti klošar.

Bio sam gospodin, a sad sam klošar.

On je običan klošar, smeće od čovjeka.

kméčavac

ANIĆ onaj koji stalno kmeči; kmečalo

Vettel je kmečavac. Odličan šofer, ali kmečavac.

Jebem ti ja šampiona kmečavca.

... kmečavac prve klase

kòkòš

ANIĆ 2. *žarg. pejor.* glupa (ob. ženska) osoba koja puno priča

ŠONJE 2. *pren. pogr.* brbljava glupača

SABLJAK homoseksualac; brbljiva, svadljiva žena, djevojka; glupa, budalasta djevojka odn. žena

... glupa snobovska kokoš

Kokoš mutava, bolje da čuvaš ovce jer za ljude nisi.

Ona – poblajhana kokoš, a on mlad i lijep, da bi reč rekla...

kòkòška

ANIĆ 1. *razg.*, vidi **kokoš**

ŠONJE vidi **kokoš**

Žene su glupe kokoške.

Imam osjećaj da je ova kokoška iskompleksirana svojim izgledom.

... mutava kokoška

komplèksaš

ŠONJE *raz.* osoba koja pati od kompleksa

Milanović je kompleksaš baš kao što je bio Hitler.

Goluža je idiot, mali igrač, mali trener, kompleksaš.

Kompleksaš Mourinho silom želi biti u centru pažnje.

komunjara

ANIĆ *razg. pejor.* komunist

ŠONJE *pogr.* komunac

SABLJAK *pogr.* komunist

Tuđman je bio stara komunjara.

... stara komunjara

Bio je teška komunjara, a sad je domoljub veći od nas.

kõnj

ANIĆ 6. *razg. pejor.* onaj koji radi što loše ili nerazumno, neprilično; glupan

ŠONJE 5. *pren.* glup čovjek

SABLJAK glupan, vidi **konjina**

Pravi je konj.

Koji si ti konj!

Začepi više, konju jedan!

kòza

ANIĆ 2. *pejor.* živahna, ali glupa ženska osoba

ŠONJE 2. *pren.* glupa osoba

SABLJAK glupača

Nazivala me kozom.

Rijetko koja koza se ovako voza na biciklu centrom grada.

... glupa koza

kràva

ANIĆ 2. *pejor. pogr.* neskladna ženska osoba, ob. polaganih kretnja

ŠONJE 2. *pogr.* glupa žena

SABLJAK *pogr.* za djevojku odn. ženu bez obzira je li riječ o fizičkim nedostacima ili ponašanju; debela žena; glupača

Ta umišljena krava me odjebala zbog nekog idiota.

... kravo glupa!

Više nisam debela krava.

kravètina

ANIĆ

ŠONJE 1. *augm.* od **krava**; **2.** *pogr.* ženetina

SABLJAK *pogr.* djevojka odn. žena

Izgleda ko rasna kravetina.

... umišljena kravetina

Ta kravetina ga je varala gdje god je stigla.

krètēn

ANIĆ 2. *razg.* onaj koji nije snalažljiv, koji je propustio priliku, koji nije opazio nešto očito; budala, glupan, nespretnjaković, tupoglavac

ŠONJE 2. *pren.* glup, ograničen čovjek; glupan, budala

SABLJAK budala

Baš sam kreten! (Anić)

Redovito se zaljubim u kretena.

Šef mi je totalni kreten.

Koliki kreten moraš bit da napraviš ovako nešto?

kretènčić

dem. od kreten; posprdniji ili blaži oblik pejorativa kreten

On je kretenčić čiji će postupci dovesti do krvave revolucije.

Problem je u tome što kretenčić ništa ne kuži.

On je krepil, kretenčić, debil.

kretènčina

ANIĆ *pejor.* kreten u najvećoj mjeri

... kretenčina lažljiva

Smrdljiva, idiotska, skupo plaćena kretenčino!

... nesposobna kretenčina

krètēnka

pogr. ona koja je glupa, nesposobna, nesnalažljiva

Kretenka se parkirala na našoj travi.

Ona nije ništa drugo nego kretenka.

Ta se ženska pretvara u totalnu kretenku.

kriminálac

ANIĆ onaj koji je počinio ili čini kriminalno djelo

ŠONJE počinitelj kaznenoga djela

Ne valja biti kriminalac.

Linić je notorni kriminalac.

On je pijanac, kriminalac i drogeraš.

krkan

ANIĆ *razg. pejor.* sirov čovjek, divljak, primitivac, kulturno zaostao, sirovnjak, sirovina

SABLJAK policajac

... najveći krkan za volanom

Nije sramota biti gay, ali je sramota biti krkan.

Neće meni neki krkan naređivati.

kučka

ANIĆ *ekspr.* vidi **kuja**

ŠONJE **1.** *pogr.* zla pokvarena osoba **2.** vidi **kuja**

SABLJAK žena sklona spletkama, gadura; prostitutka

Kučka jedna! (Šonje)

... kučka nevjerna

... snažna i samosvjesna kučka

Ako želiš posao, moraš biti kučka.

kùja

ANIĆ **2.** *pejor.* žena sklona intrigama i podmuklim postupcima; kučka

ŠONJE 2. *pren. pogr.* pokvarena, zla žena; kučka

SABLJAK žena sklona spletkama, gadura; prostitutka

Priznajem, kuja sam.

Koja ti je ono kuja?

Nemoj se ponašat kao takva kuja!

kùkavica

ANIĆ 3. onaj koji se uvijek boji; plašljivac, strašljivac, strašljivica

ŠONJE 2. *pren. a.* jadna i bijedna žena **b.** plašljiva osoba; strašljivac, strašljivica, plašljivac, plašljivica

On je bio i ostao obična kukavica.

Najveća muška kukavica koju smo ikad vidjeli.

Toliko se pojavilo kod nas kukavica, toliko ništarija i propalica, toliko ima lopovštine da te groza hvata.

kùrac

pogr. onaj koji ništa ne vrijedi, koji ne zaslužuje nikakvo poštovanje

Ti si kurac od čovjeka!

kûrva

ANIĆ *vulg. pejor. 1. a. jez. knjiž. razg.* nevjerna žena **b.** žena koja ulazi u veze s muškarcima za novac, prostitutka, kurba **2. pren.** osoba bez karaktera, onaj koji je sklon varanju i lažima, sklon podvali

ŠONJE *vul.* bludnica, prostitutka, drolja

SABLJAK podlac; nekarakterna osoba; kukavica; nevjerna žena; laka žena

... lažljiva kurva

Koja je to prljava kurva.

... prokleta kurva

kurvétina

ANIĆ *pejor.* od **kurva**

ŠONJE *augm. pogr.* od **kurva**

SABLJAK *augm.* bludnica; stara prostitutka; nevjerna žena

Ona je najveća kurvetina.

... balkanske kurvetine

... četnička kurvetina

kûrvica

ANIĆ **1.** *dem.* od **kurva** **2.** *vulg.* ona koja je sklona kurvanju, koja lako ulazi u seksualne odnose; laka roba

ŠONJE *dem.* od **kurva**

SABLJAK *dem.* mlađa vidi **kurva**

... sisata kurvica

... napaljena kurvica

Ima 15 godina, a već se slika ko kurvica po fejsu.

kvazimužjak

pogr. onaj koji nema tipične osobine muškarca, koji više nalikuje ženi; plašljivac

... nadobudni umišljeni kvazimužjak

kvòčka

ANIĆ 2. *pren.* *pejor.* brbljava, dosadna žena

SABLJAK glupa, budalasta djevojka/žena; dosadna, naporna djevojka/žena; starija žena

Koje su to lajave kvočke.

Ne budi takva kvočka!

lešinār

ANIĆ 2. *pren.* onaj koji koristi tuđu nevolju, koji ide preko leševa

ŠONJE 1. čovjek koji preko lešina ostvaruje svoj interes, koji nemilice gazi sve pred sobom

2. vidi **strvinar**

SABLJAK kradljivac koji vrši džepne krađe nad pijanim i zaspalim osobama; sumnjiva osoba koja ne preže ni od čega da dođe do koristi; mladić/muškarac koji osvaja napuštene djevojke/žene; onaj koji iskorištava tuđu slabost

... licemjerni lešinar

... još jedan lešinar na sceni

Promatrali su me ko lešinari.

lézba

pejor. lezbijka, žena sa spolnim sklonostima prema ženama

SABLJAK lezbijka

Pederi i lezbe grle se i ljube na svakom koraku.

Nekad sam tako sigurna da je neka ženska lezba, a nekad si samo mislim da bi mogla biti.

Ona je bila lezba, a sad ima dečka.

lèzbača

vidi **lezba**

SABLJAK lezbijka

SARAČEVIĆ lezbijka

... šačica pедера i lezbača

... mentalno poremećena lezbača

Lezbače su bolesne i agresivne.

lignja

pogr. onaj koji je bezvoljan, nesposoban, usporenih kretnji i osobina

To je bio komentar o Josipoviću zvanom lignja.

lízalica

pogr. žena koja muškarcima pruža oralni seks

Ženska je prvoklasna lizalica!

lòpina

augm. od lopov

SABLJAK lopov

Sanader je lopina, neradnik i gramzljivac.

Linić je najveća lopina.

Koja je to lopina!

lópov

ANIĆ onaj koji krade, onaj koji to čini tajno i bez upotrebe sile; kradljivac, tat, varalica

ŠONJE čovjek koji krade; kradljivac, tat, lupež

On je lopov, a lopove niko ne voli.

... besramni lopov

... državni lopov

lùdača

ANIĆ razg. vidi **glupača**

ŠONJE vidi **glupača**

SABLJAK duševno poremećena djevojka odnosno žena, ženska

Ponaša se ko zadnja ludača.

Koja ludača, bokte.

... otkaćena ludača

luđàkinja

ANIĆ ona koja je luda

ŠONJE žena pomračena uma, ludo, mahnito čeljade; umobolnik

... podivljala luđakinja

Kakva je to luđakinja.

Luđakinjo jedna!

lupež

ANIĆ onaj koji krade; kradljivac, lopov, tat

ŠONJE kradljivac, tat

On je lupež i kradljivac.

Nisam lupež, nemam ni jahtu ni curu.

Lupeži i ološ u Saboru.

lúzer

pogr. gubitnik (*eng.* loser)

SABLJAK (od engl. *lose*, gubiti) gubitnik; nesposobnjaković, sramežljiva osoba

On je luzer godine.

... najveći luzer u povijesti atletike

Veći dio života bio je luzer.

luzèrčina

pogr. veliki gubitnik, *augm.* od luzer

Koji luzer, luzerčina na kvadrat.

Onaj ko pobijedi Čilića nije luzerčina!

Kakav luzer, ma luzer... luzerčina!

ljadro

pejor. šatrovački od drolja

Mala ti je ljadro, uzela ju je teška gadro.

Pazi da te se ta ljadro ne uhvati.

... ofucana ljadro

Stari, žena ti je ljadro...

ljiga

ANIĆ *razg.* vidi **ljigavac**

pejor. onaj koji svojim ponašanjem pobuđuje gađenje

SABLJAK odvratna, mrska osoba; ulizica, beskičmenjak

Koja si ti ljiga!

... korumpirana desničarska ljiga

Hrpa ljigavaca koji defiliraju hrvatskim nogometom tvore Hrvatsku nogometnu ljigu!

ljigavac

ANIĆ onaj koji karakterom ili ponašanjem izaziva odbojnost, gađenje; ljiga

ŠONJE *pogr.* čovjek koji ulizivanjem pobuđuje odvratnost i gađenje, beskarakteran čovjek; ulizica, dodvorica, prišipetlja, podrepina

SABLJAK odvratna, mrska osoba; ulizica, beskičmenjak

... isfrustrirani ljigavac

... ludi zlostavljački ljigavac

Nitko ne može biti toliki beskorisni ljigavac kao Josipović.

ljubòmōrnīk

ANIĆ onaj koji je ljubomoran

On je lažljivac, ljubomornik, zavodnik.

Neka brine svoje poslove, ljubomornik jedan.

Ljubomornik u isto vrijeme i voli i mrzi svoju žrtvu.

màgarac

ANIĆ 3. *pejor.* bena, glupan, budala, kenjac

ŠONJE 2. *pogr. a.* glupan, budala **b.** prostak

SABLJAK glupan

Oni su jadni i glupi magarci.

Kakav magarac!

màjmun

ANIĆ 2. *pren. pejor. a.* onaj koji oponaša koga ili što kao majmun **b.** koji je glup

ŠONJE 2. *pren. a. pogr.* neotesanac, divljak, glupan **b.** onaj koji oponaša drugoga; oponašatelj, imitator

SABLJAK budala, glupan; crnac

... spretan kao majmun (Anić)

... glup kao majmun (Anić)

Pusti toga majmuna! (Šonje)

On je jebena crnčuga i prljavi majmun.

Ronaldinho je majmun.

Ne moš ti protiv tog majmuna.

majmunčina

pogr. augm. od majmun, veliki glupan

Majmunčino jedna bezobrazna!

On je najveća budala, majmunčina teška i ženskaroš.

... senilna majmunčina

māloūmnīk

ANIĆ onaj koji je malouman

ŠONJE onaj koji je malouman

On je totalni kreten i maloumnik.

Kakav maloumnik moraš bit da to napraviš.

... vodstvo maloumnika

mámićevac

pogr. onaj koji podupire stavove Zdravka Mamića, njegov pobornik

Sammir je bio najlošiji najviše zato jer je crnac, Brazilac i mamićevac, a ne zbog svoje igre.

Zaboli me kad kažu da sam mamićevac.

... napad mamićevaca

mànijāk

ANÍĆ 2. onaj koji pretjerano izražava sklonost prema čemu

Koji je to manijak da onako prebije staricu.

... manijak s Marjana

... seksualni manijak

manipulātor (manipulātor) (ž manipulātorica)

ANÍĆ 3. onaj koji manipulira drugima

ŠONJE čovjek koji manipulira

... ljubavni manipulator

On je vrhunski manipulator.

... emocionalna manipulatorica

mònstrum

ANÍĆ 3. *pren. ekspr.* iznimno pokvaren i zao čovjek

ŠONJE 1. nakaza, rugoba, grdoba, čudovište

... monstrum ubojica

... majka monstrum

Tko je onaj monstrum koji je silovao dijete?

mòrōn

pejor. onaj koji je glup, nepromišljen, mentalno zaostao

SABLJAK glupan, budala; kreten

Šimunić je emigrantski moron.

... glupi moron

Ispao je teški moron.

mòrž

pogr. pren. ružna debela osoba

SABLJAK lijenčina

Lakše je bit debeli morž i plakat kako te zadirkuju...

Izgleda ko morž u tom badiću.

... debeli nepokretni punomasni morž

múdonja

ANIĆ 2. *razg. pejor.* nespretna, dosadna osoba, neokretna osoba, trapavac, kilonja

SABLJAK utjecajna osoba na položaju; dužnosnik; rukovodilac; čovjek koji se pravi važan; prepotentan čovjek; muškarac s velikim penisom

Oni rade, a mudonja im komandira.

... najveći hrvatski mudonje

... sociopatski mudonja

nákaza

ANIĆ *pejor.* vrlo ružna, nagrđena osoba

ŠONJE *pogr.* neobično ružna osoba, koja pobuđuje neugodan osjećaj; grdoba; rugoba

... lažljiva, odvratna, bolesna nakaza

Đapić je moralna, politička i fizička nakaza.

... propagandna nakaza

namìguša

ANIĆ *pejor.* ženska osoba koja namjerno privlači pažnju muškaraca; koketa

ŠONJE žena koja očijukanjem privlači muškarce; koketa

... prave hrvatske namiguše

Kakva namiguša!

... seoska namiguša

narkòmān (ž narkòmānka)

ANIĆ onaj koji uzima narkotike, onaj koji je ovisan o narkoticima, narkos

ŠONJE osoba koja uzima opojna sredstva, droge, narkotike

On je opasni narkoman.

... najveća narkomanka

Pretvorila se u alkoholičarku i narkomanku.

narkomànčina

razg. augm. od narkoman

On je najveća narkomančina u kvartu.

Ako se Nole dopingira, Nadal je narkomančina.

... okupljalište narkomančina i alkosa

nějeb

pogr. onaj koji nema uspjeha s djevojkama, koji ne ulazi u spolne odnose

Berlusconi je navodno u razgovoru kancelarku nazvao nejeb.

... iskompleksirani nejeb

... smrljivi nejeb, dvoični smrad

niškòristi

ANIĆ *razg.* onaj koji ništa ne radi, od kojega nema nikakve koristi

SABLJAK besposličar, neradnik; beskoristan, danguba; osoba koja ne zavrđuje pažnju

To je jedan niškoristi. (Anić)

Kako ona može podnijeti da joj je dečko niškoristi?

... kreiranje rang-ljestvice niškoristi zastupnika

On je niškoristi propalitet.

òloš

ANIĆ ljudi najlošijih svojstava, najgori soj u društvu; bagra, šljam

ŠONJE *pogr.* sloj društva koji je na moralnom i društvenom dnu

... društveno neodgovoran ološ

Laže i vara, on je ološ bez dostojanstva.

Moli najgori ološ za malo droge.

orjùnāš

ANIĆ *pov. razg.* član ili pristaša Orjune (Orjuna = organizacija osnovana 1921., podržava integralno jugoslavenstvo, sklona fašističkim idejama i nasilnom suzbijanju aktivnosti političkih protivnika, posebice komunista i hrv. nacionalnih stranaka, raspuštena 1929.)

ŠONJE pripadnik Orjune (Orjuna = jugounitaristička organizacija koja je pod imenom Organizacija jugoslavenskih nacionalista 1921.-1929. terorom nametala jugonacistički velikosrpski hegemonizam u Kraljevstvu SHS)

Milanović je povijesno nesvjesna osoba, nedoučen orjunaš koji ne zna što govori.

Sve sami Orjunaši po tom Hajduku, nije ni čudo što se zove Hajduk!

... ovaj okorjeli Orjunaš

pápak

ANIĆ *4. razg. pejor.* onaj koji se spušta s kamenjara ili dolazi iz zaostalih krajeva u gradove
a. prostak, seljačina, primitivac **b.** bezvezant, niškoristi

SABLJAK policajac; čovjek na visokom položaju; plašljivac, kukavica; beskičmenjak; papučar; prostak, seljačina, primitivac; žrtva prevare

On je papak, ništa on ne razumije. (Anić)

Baš si papak!

Severinin Milan je papak.

Ona je bomba, a on papak.

pàpčić

ANIĆ *dem.* od papak

Od njega se ni ne očekuje drugačije jer je papčić i nije muškarac.

A vidi ovog papčića u svilenj košulji!

On je običan papčić koji si u deset godina nije u stanju ni zube srediti.

pàpčina

pogr. augm. od papak; kukavica

SABLJAK glupan, budala; beskičmenjak; plašljivac, kukavica; papučar

On ne da nije frajer, nego je papčina na kubik.

On je papčina kojoj će Cro Cop začepiti usta.

... od heroja do najvećih papčina

péder

ANIĆ 2. *žarg. vulg.* **a.** nepoduzetna, troma osoba; mlakonja **b.** *razg.* osoba neprincipijelna ponašanja; beskičmenjak

ŠONJE 2. *pren.* mlakonja

SABLJAK homoseksualac; odvratna osoba; podlac

...i ostalih pet pедера ministara

... dežurni peder

Tako je očito da je on peder.

pedèrčić

dem. od peder; posprdnije od peder

SABLJAK homoseksualac

Pederčići šeću Milanom.

Pazi ti ovog pederčića.

... ulizivanje pederčića Bage onom govnu Karamarku

pedèrčina

augm. od peder; vulgarnije i grublje od peder

SABLJAK *augm.*, stari okorjeli homoseksualac; pokvarenjak

Priznaj svijetu da si pederčina i da voliš gutat spermu!

... obična pederčina

... najveća pederčina na svijetu

pedérko

dem. od peder; posprdnije od peder

SABLJAK homoseksualac; blago feminiziran mladić/muškarac

... onaj mali pederko

... koji pederko

... smiješni pederko na Milijunašu

pervèrznjača

pogr. ona koja je perverzna, nastrana, spolno izopačena

Ona je u krevetu najperverznija perverznjača.

Koja je to perverznjača!

Kako ju je ona perverznjača ispipkala!

pevaljka

pogr. pjevačica zabavne glazbe popularno nazvane novokomponiranom narodnom glazbom, „narodnjacima“ ili „cajkama“

SABLJAK pjevačica novokomponiranih narodnih pjesama

SARAČEVIĆ pjevačica novokomponirane narodne muzike, tzv. *turbo-folka*

Turbo folk pevaljka odbila pjevati u Zagrebu.

... srpska pevaljka

... pevaljka Dara Bubamara

pička

ANIĆ 2. onaj koji je lošeg karaktera, *usp.* **pizda**

SABLJAK djevojka odn. žena, ženska; beskarakterna osoba; gad; izdajica

Koja je to pička od čovjeka!

On je obična pička.

pičober

pejor. onaj koji nastoji šarmirati i osvojiti velik broj žena

Vidio sam danas nekog pičobera na TV-u.

... pičober i pol

E, ovo je dobar pičober!

... teški pičober

To je pravi pičober!

pijánac

ANIĆ 1. onaj koji često i mnogo pije alkoholna pića, onaj koji se često opija, mokri brat; alkoholičar, pijanica **2.** pijan čovjek, ob. onaj koji hoda pijan; mokri brat

ŠONJE čovjek koji se redovito opija; pijanica

... okorjeli pijanac (Anić)

... teški pijanac (Anić)

... ortodoksni pijanac (Anić)

... družiti se s pijancima (Šonje)

Nekad je bio legendarni nogometaš, a sad je pijanac i propalica.

... pijanac koji doručkuje konjak

Taj se pretvorio u najvećeg pijanca.

poluidiot (poluidiöt)

pejor. onaj koji nije posve glup, ali u nekim situacijama ispada zaista priglup

I poluidiot bi skužio.

... sarajevski poluidiot

... retardirani poluidiot

posvuduša

pejor. ona koja se pojavljuje na raznim zbivanjima samo zato da bi pokazala svoju nazočnost

SABLJAK osoba koju se često može vidjeti na raznim javnim mjestima

Dežurna je posvuduša, možeš je vidjeti na svakom događanju.

... vodeća srpska posvuduša

... gastro posvuduša

pòzerica

vidi pozerka

... zgodna pozerica

... koja pozerica

... najbolja pozerica među manekenkama

pòzērka

ŠONJE ona koja se namješteno ponaša, koja pozira; pozerica

... pozerka Kim Kardashian

... rođena pozerka

... pozerka spremna za slikanje

pràsica

ANIĆ 3. *pejor.* ženska osoba koja radi ili je uradila nešto nekorektno ili nepošteno

ŠONJE 2. *pren. pogr.* neuredna, prljava žena

Koja je to debela prasica!

Ova Kim Kardashian se deblja ko prasica.

... arogantna bezobrazna prasica

prevàrant (prevarànt)

ANIĆ *razg.* varalica

ŠONJE čeljade koje vara; varalica

... stari prevarant

... najveći prevarant u povijesti nogometa

... običan pozer i prevarant

primitivac (ž primitivka)

ANIĆ *pejor.* onaj koji je primitivan

ŠONJE 2. *pogr.* neuljuden čovjek; prostak, divljak

Mamić je divljak i primitivac.

... nevjerojatan primitivac

... opasni primitivac

Koja je to primitivka!

profuknjača

ANIĆ *razg. pejor. 1.* kurva **2.** ona koja je izgubila dostojanstvo; nemoralna žena

SABLJAK prostitutka, uličarka

Sad će i profuknjača Kim Kardashian učiti sve druge žene kako biti majka.

... stara profuknjača koja se jebe gdje stigne

prostitutka

ANIĆ *služb.* ona koja se bavi prostitucijom; kurva

ŠONJE žena koja prodaje svoje tijelo za spolne užitke, koja se bavi prostitucijom; javna žena, uličarka, kurva

... elitna prostitutka

... prostitutka koja nudi erotske usluge u svom masažnom salonu

... skupa prostitutka

provòkātor (provokātor)

ANIĆ lažni istomišljenik (buntovnik, nezadovoljnik i sl.) koji iznudaže kompromitirajuće izjave i kažnjive postupke

ŠONJE 1. osoba koja provocira; izazivač

... provokator nemira (Šonje)

... provokator rata (Šonje)

... mučki provokator

Putin je najveći provokator na svijetu.

... provokator koji glumi žrtvu

pušioničar

ANIĆ žarg. onaj koji puši (pušiti = **3. b.** biti prevaren, ostati nasamaren [*on stalno puši fore*])

SABLJAK gubitnik

Mirko je pušioničar, svi njegovi mečevi su namješteni.

Ne budi pušioničar.

... čisti pušioničar

pušačica

pogr. ona koja čini felaciju

Muškarci padaju u trans kako je ženska dobra pušačica.

radòdājka

ANIĆ *žarg.* ona koja lako ulazi u spolne odnose s muškarcima

SABLJAK podatna djevojka odn. žena, ženska; promiskuitetna osoba

Trudio se oko neke ribe pa je skužio da je radodajka.

... glavna radodajka na HTV-u

... sisata radodajka

retardīnjo

pogr. onaj koji je retardiran, priglup, usporen, mutav

Koji retardinjo bi kupio ovo?!

... kraljevski retardinjo

On je običan glupan i retardinjo.

retàrdus

pogr. onaj koji je retardiran, priglup, usporen, mutav

Kakav retardus!

Pošaljem ti ambulantna kola jer ti si retardus!

... retardus totalni

ròspija

ANIĆ *razg. pejor.* zla žena, prostakuša

ŠONJE zla žena, prostakuša

SABLJAK zla djevojka odn. žena, ženska, oštrokondža

Ma sve žene su rospije.

Koja je to rospija!

rúglo

ANÍĆ 1. ono što služi za porugu, pogrdu (osoba ili stvar)

ŠONJE 1. onaj koji služi za ruganje, ono čemu se ljudi rugaju

... biti opće ruglo (Šonje)

... služiti za ruglo (Šonje)

Koje si ti ruglo!

rugòba

ANÍĆ 2. ružna osoba, nakaza

ŠONJE 1. ružnoća, grdoba **2.** ružno čeljade, nakaza

... biti rugoba (Šonje)

... sisata rugoba

... nekada prelijepa glumica, a sad rugoba

... ljepotica i rugoba

seljačina

ANÍĆ *pejor.* osoba koja se ponaša vrlo neuglađeno, prostački, nepristojno; prostak

ŠONJE *pogr.* prost, neuglađen čovjek

SABLJAK *pogr. augm.* seljak; primitivna osoba, zaostao, prostak

... biti seljačina (Šonje)

To su stavovi tipičnih američkih seljačina.

Ako je sa sela ne znači da je seljačina.

Seljačina nije očekivala da će mu se ovo dogoditi.

sèljāk

ANIĆ 3. *razg. pejor.* neodgojen čovjek; prostak

ŠONJE 3. *pogr.* neuglađen čovjek; prostak

Kakav je to nekulturan lik, seljak!

Ma ne kuži on ništa, on je običan seljak.

Koji je to seljak!

seljakuša

ANIĆ *pejor.* ženska osoba koja se ponaša vrlo neuglađeno; prostakuša, seljančura

ŠONJE *pogr.* neuglađena žena; prostakuša

... primitivna ksenofobična seljakuša

... napirlitana seljakuša

Koliko seljakuša na jednome mjestu!

sèljānčica

ANIĆ *dem.* od **seljanka**

... seljančica u duši

Bila je koketna mlada dama u eri seljančica.

Na fejsu se drži ko kraljica, a uživo vidiš da je seljančica.

seljànčura

ANIĆ *pejor.* vidi **seljakuša**

SABLJAK seljanka; prostakuša

Ona je meni prava seljančura.

... najveća seljančura u Hrvata

... nepismena seljančura

sèljānka

ANIĆ *razg. pejor.* neodgojena žena; prostak

... urbana seljanka ili seoska građanka

Odsjekla je nosinu, al je ostala seljanka.

Ona je teška seljanka.

seljòber

pejor. neodgojen, nekulturan čovjek; seljačina

SABLJAK *pogr., seljak;* primitivna zaostala, staromodna osoba

Najgori su ti seljoberi kaj hračkaju po cesti!

... seljačine, brđani, seljoberi

Koji si ti seljober!

sèrātor (serātor)

ANIĆ *vulg. pejor.* **1.** onaj koji govori dosadne stvari, onaj koji je unajmljen ili angažiran da govori uopćeno, onaj koji na javnim mjestima dosađuje kao predavač, diskutant, voditelj

priređbe ili debate itd. **2.** onaj koji loše i površno radi, koji malo vrijedi kao organizator, nekreativna osoba

SABLJAK onaj koji puno priča, gnjavator, brbljavac

... teški serator

... izdajnici i seratori

... serator i proljev od čovjeka

séronja

ANIĆ *pogr. vulg.* **1.** onaj koji je nespretan i nesposoban; **kilonja** **2.** koji mnogo govori gluposti, koji dosađuje besmislicama, praznim obećanjima i hvastanjem

ŠONJE *pogr. vulg.* nesposobnjak, slabić

SABLJAK dosadnjaković, brbljavac; zajedljivac; osoba koja mnogo prigovara

Ako ovaj tip nije seronja, onda ne znam ko je.

... bogati seronja

Kakav sebični mali seronja!

silikōnka (silikónka)

pogr. žena koja je bila na plastičnim operacijama prilikom kojih su joj stavljeni silikoni u različite dijelove tijela (najčešće usne i grudi)

Najpoznatija srpska silikonka ipak je izvadila silikone.

Silikonka misli da je talentirana za glumu.

Jebena silikonka ovisna o seksu.

smrâd

ANIĆ 2. *pren. razg. pejor.* vrlo loša, karakterno bezvrijedna osoba

SABLJAK pokvarenjak; podlac; gad; zaštićeni svjedok

To je (jedan) smrad. (Anić)

Taj lik je smrad.

Ne budi smrad.

smrdljivac (ž smrdljivica)

ANIĆ 2. *pren.* karakterno bezvrijedna osoba

ŠONJE 2. *pren.* nekarakteran čovjek

SABLJAK neprivačlan, odbojan, antipatičan mladić, momak

... najveća smrdljivica Hollywooda

... smrdljivica i ljigavica

... pravi smrdljivac

spòdoba

ANIĆ lik koji tek sliči ljudskom biću, poružnjena ljudska prilika; utvara, podoba

ŠONJE 2. neugodna, zla osoba **3.** sablast

... ljudska spodoba

Kad ti se vani dođe javit spodoba s kojom si prošli vikend mrtav pijan završio.

On je zvijer i spodoba u ljudskom obliku.

sponza

vidi **sponzoruša**

SABLJAK vidi **sponzoruša**

Koja je to sponza!

... ružna umišljena sponza

sponzoruša

pejor. žena koja je u vezi s muškarcima samo iz materijalnih razloga

SABLJAK djevojka odnosno žena koja je s nekim muškarcem u vezi zbog novca ili bogatstva

Zbog recesije je sve više sponzoruša prisiljeno udati se iz ljubavi.

Sponzoruša je dobila što je i zaslužila.

U zadnje vrijeme su u trendu muške sponzoruše.

sramòta

pogr. neuspješan čovjek, osoba koja će loše izvršiti posao, na koju se ne može računati

Ti si sramota za naš narod!

starlèta

pogr. mlađa glumica koja se tek probija na scenu i nastoji dobiti veće uloge, često bez fakultetskog obrazovanja; zvjezdica

Makedonska starleta oduševila regiju svojom glupošću.

... balkanske starlete

... najpoznatija svjetska starleta Kim Kardashian

stòka

ANIĆ 2. *pren. pejor.* **a.** grub, neodgojen čovjek **b.** ljudi bez svijesti, rulja, ljudska masa kao gomila nezrelih pojedinaca, manipulaciji podložna masa, glupo biračko tijelo itd.

ŠONJE 2. *pogr.* grub, neodgojen čovjek

SABLJAK budale, glupani; ovisnik o drogi; divljaci; nesposobnjakovići; nepristojna neuljudna osoba

Stoko jedna! (Šonje)

Koja si ti stoka!

... stoka neodgojena

... gamad i stoka

svínja

ANIĆ 2. *pren. pejor.* **a.** prljav, neuredan čovjek **b.** karakterno nizak čovjek; ništarija

ŠONJE 2. *pren. pogr.* **a.** prljav, neuredan čovjek **b.** nepoštena pokvarena osoba

SABLJAK gad, podlac; policajac

... ona svinja (Anić)

Ona je svinja. (Šonje)

Koja je to svinja!

Šiptār

ANIĆ vidi **Albanac**

ŠONJE vidi **Albanac**

Šiptari varaju, dilaju, pucaju, lažu i nisu dobri.

Šiptari peku najbolji kruh.

šlăpa

razg. pogr. muška osoba koja podilazi svojoj djevojci ili ženi kako bi joj što više ugodio; papučar

Postao si takav jadnik, šlapa, papučar.

Ne budi takva šlapa!

Cure ne vole šlake od dečkiju.

šmòkljan

ANIĆ onaj koji je ograničen, nespretan; glupan, smetenjak, tikvan, zvekan

ŠONJE *pogr. razg.* glupan, balavac, tikvan, zvekan

SABLJAK dripac, mangup

Ne kužim kako ovakav šmokljan može osvojiti cure.

... šmokljani i štreberi

U srcu je totalni šmokljan.

šónjo

ANIĆ *pejor.* onaj koji je povodljiv; slabić, mlakonja, mekušac, šmokljan

SABLJAK bijednik; nesposobnjaković; mlakonja; naivčina; papučar, ženin poslušnik

Baš je ispao šonjo.

Čini se da ipak nije takav šonjo.

Kakav šonjo!

štràca

ANIĆ *pren.* onaj koji je bez karaktera; beskičmenjak

SABLJAK beskičmenjak, ulizica; odrpanac

pejor. prostitutka

Ona je štraca i kurva.

... ofucana štraca

Oblači se ko zadnja štraca.

šupak

ANIĆ *žarg.* onaj koji je pokvaren, onaj koji nije čvrst (u stajalištima); pizdek

ŠONJE *pren. 2.* bezveznjak **3.** kukavica

SABLJAK glupav, nesposoban; homoseksualac; plašljivac, kukavica; beskičmenjak; bijednik

Baš si šupak! (Anić)

Ne budi šupak!

Ne mogu vjerovat da je taj šupak postao šef.

U modi je biti šupak.

šupčina

ANIĆ *augm.* od šupak

SABLJAK *augm.* od vidi **šupak**

Sve bi bilo dobro da nema hrvatskih šupčina.

Ne budi tolka šupčina!

... licemjerne šupčine

šuša

ANIĆ 2. *pejor.* beznačajna osoba, osoba bez obilježja i dobrih odlika; šuša-buša

ŠONJE 2. *pren.* bezvrijedna, beznačajna osoba

SABLJAK beznačajna, bezvrijedna osoba; teški prosjek; sponzoruša

Svaka se šuša petlja u posao. (Šonje)

Svaka šuša misli da može biti pjevačica.

Fashion Guru je otkrio listu modnih šuša.

Svaka šuša napada crkvu.

tajkúnčina

augm. od tajkun, onaj koji se brzo obogatio bez puno truda i odricanja

... pokvareni novokomponirani tajkunčina

... oporezivanje tajkunčina koji su zaradili milijune

... lopovska tajkunčina

télac

ANIĆ 2. *pren. pejor.* glupa muška osoba

ŠONJE 2. *pren. pogr.* glupan, tupan, blesan

SABLJAK budala, glupan, nesposobnjaković

Nisam telac da me to zadovolji.

Izgleda kao potpuni telac.

Zvučiš ko telac na cracku.

tèlčić

ANIĆ *dem.* od tele (tele = **2.** *pejor.* onaj koji je slabe pameti; budala, glupan), telić

Čini mi se da si opet postao pomalo telčić ili se varam?

Gledala sam ga kao telčić.

tètkica

ANIĆ *dem.* od tetka (tetka = **2.** *pren. pejor.* **a.** homoseksualac **b.** onaj koji je nemoralan i slab; mekušac, pizdek)

SABLJAK *hipok.* homoseksualac

Ne budi tetkica.

Ronaldo je najveća tetkica SP-a.

Jebena si tetkica!

tòvar

SABLJAK *pogr.* Dalmatinac; glupan, budala; *reg.* torcidaš, magarac

... raspjevani tovar Grdović

Pravi si tovar!

transvèstīt

ANIĆ muška ili ženska osoba koja se preoblačenjem i šminkom maskira u osobu suprotnog spola; travestit

Ne ide mi u glavu kako je ovaj transvestit pobijedio na Eurosongu.

... transvestiti na štiklama

Izgleda ko transvestit.

tùka

ANIĆ 2. *pren. pejor.* glupa ženska osoba; glupača

ŠONJE *pogr.* glupa ženska osoba; glupača, guska

SABLJAK blesava djevojka/žena

... glupa kao tuka (Anić)

Ona je takva tuka.

Naša je premijerka tuka.

... glupa tuka

tùljan

pogr. pren. tupav, glupav čovjek

SABLJAK muškarac kojega prostitutka može lako prevariti; Talijan; budala, glupan; rogonja

Koji si ti tuljan!

tùpiglup

pogr. onaj koji je tup i glup

Kakav tupiglup!

tùpson

pejor. onaj koji je glupav, blesav, mutav

SABLJAK glupan

Kakav tupson moraš biti da cijelu noć stojiš u redu za novi mobitel!

Kakav tupson!

Marko Perković tupson unovčio svoje domoljublje.

ufurgûz

pejor. onaj koji se drugima ulizuje, koji se želi pod svaku cijenu svidjeti

Radi se o skupini ufurguza i jadnika, ružnih i netalemtiranih, totalnih intelektualnih nula.

Takve smo tipove nekad zvali – ufurguz.

... klasični ufurguz

ùličarka

ANIĆ 2. *razg.* prostitutka

ŠONJE ulična prostitutka

Ona je ovisnica i uličarka.

... zapuštena, ostarjela uličarka

Izgleda ko neka uličarka.

ùlizica

ANIĆ onaj koji se rado ulizuje (ulizivati se = ulagivanjem nastojati doći u čiju blizinu, u čiji domet utjecaja; dodvoravati se komu, ulagivati se komu)

ŠONJE čeljade koje se ulizuje; dodvorica, ulagivač

... ulizice ili pak ljudi sa stavom

Profesori vole ulizice.

... glupasta i omražena ulizica

vucibàtina

ANIĆ *pejor.* nevaljalac, skitnica, hulja, nitkov

ŠONJE *pogr.* nevaljalac, skitnica, nitkov, hulja, bitanga

Ti si bijednik, klošar, jadnik i vucibatina!

... domobranska vucibatina

... nepoderiva vucibatina

zlostavljačica

ANIĆ ona koja zlostavlja

Ona je nenormalna pijana zlostavljačica!

... lažljiva nestabilna zlostavljačica

... emocionalna zlostavljačica

zmija

ANIĆ 2. a. *pren.* zla, opaka, podmukla osoba; guja

ŠONJE 2. *pren.* zla podmukla osoba

SABLJAK opaka, podmukla osoba, vidi **guja**

... prava zmija (Šonje)

Ta žena je zmija.

Ona je takva zmija.

žigolo

ANIĆ mladi muškarac kojeg uzdržava starija žena (obično uz ljubavničke protuusluge)

ŠONJE mladić koji za novac pruža ljubavne usluge starijim ženama

On radi kao žigolo i zarađuje tisuće dolara.

Beogradski student kao žigolo zaradi očevu mjesečnu plaću jednom seansom.

Literatura

- ANIĆ, Vladimir (2009) *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi liber.
- BABIĆ, Stjepan (2002) *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. Zagreb: Globus.
- BERTOŠA, Mislava (2001) Jezične promjene i feministička kritika jezika. *Revija za sociologiju*. Zagreb. Vol. 32., Br. 1–2. Str. 63–75.
- BUGARSKI, Ranko (2003) *Žargon*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- BUGARSKI, Ranko (2005) *Jezik i kultura*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- BUGARSKI, Ranko (2009) *Evropa u jeziku*. Beograd: Biblioteka XX vek.
- IVAS, Ivan (1988) *Ideologija u govoru*. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo.
- KLEINMAN, Sherryl (2002) Why Sexist Language Matters. *Qualitative Sociology*. Vol. 25., Br. 2. Str. 299–304.
- MARKOVIĆ, Ivan (2012) *Uvod u jezičnu morfologiju*. Zagreb: Disput.
- McCONNELL-GINET, Sally (1984) The Origins of Sexist Language in Discourse. *Annals of the New York Academy of Sciences*. 433. Str. 123–135.
- MUHVIĆ-DIMANOVSKI, Vesna (2005) *Neologizmi: problemi teorije i primjene*. Zagreb: FF-press.
- PARKS, Janet B. i ROBERTON, Mary Ann (2000) Development and Validation of an Instrument to Measure Attitudes Toward Sexist/Nonsexist Language. *Sex Roles*. Vol. 42. Str. 415–437.
- PINTARIĆ, Neda (2010) Tvorbeni postupci u poljskom i hrvatskom razgovornom jeziku. *Filologija* 55. Str. 89–104.
- SABLJAK, Tomislav (2013) *Rječnik hrvatskoga žargona*. Zagreb: Profil.
- SARAČEVIĆ, Narcis (2004) *Rječnik sarajevskog žargona: prilog leksikografiji bosanskoga jezika*. Zenica: Vrijeme.

SPENDER, Dale (1997) Women and Literary History. U: *The Feminist Reader: Essays in Gender and the Politics of Literary Criticism*. Uredile: Catherine Belsey i Jane Moore. Str. 16–25. Malden: Blackwell.

ŠONJE, Jure (2000) *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.

Sažetak rada i ključne riječi

Rad obrađuje problematiku pejorativa u hrvatskome jeziku. Budući da su pejorativi sastavni dio žargona, najprije su predstavljene osnovne značajke žargona općenito. Potom je ukratko prikazana feministička kritika jezika u kojoj se posebno kritizira neravnopravan odnos između muškog i ženskog roda. Potom se prelazi na glavni dio rada - korpus. Sastavljen je od 96 ženskih i 138 muških pejorativa korištenih u komentarima korisnika internetskih portala. Pronađeni pejorativi proučeni su na leksičkoj i tvorbenoj razini. Velik dio rada zauzima rječnik pejorativa u kojemu je uz svaki pejorativ zabilježen čitav niz definicija iz različitih rječničkih izvora, a potom su dani i primjeri rečenica ili sintagmi u kojima se pojedini pejorativ koristi.

Ključne riječi: pejorativ, žargon, govor, seksistički jezik, rod, rječnik, sufiks

Summary and key words

This paper deals with the issues of pejoratives in Croatian language. Firstly, we presented pejoratives' basic features, since they are a part of a slang, followed by a summary of the feminist criticism with an emphasis on gender inequality within the language. Afterwards we move onto the main part of the paper, to its core. The core is consisted out of 96 female and 138 male pejoratives which have been used in many comment sections online. Those specific pejoratives have been studied through their lexical and formative level. The majority of the paper is written as a dictionary due to its list of numerous pejoratives and their definitions. Additionally, every pejorative has listed the examples of sentences or phrases where the pejoratives were used.

Key words: pejoratives, slang, spoken language, sexist language, gender, dictionary, suffix